

Fredag den 17. maj 2013 (D)

1

98. møde

Fredag den 17. maj 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 116:

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af transkønnede fra sygdomslisten over psykiske lidelser.

Af Stine Brix (EL) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL).
(Fremsættelse 10.04.2013).

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 87:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod bisfenol-A.

Af Per Clausen (EL) og Stine Brix (EL).
(Fremsættelse 20.03.2013).

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 122:

Forslag til folketingsbeslutning om et dyreværnspoliti.

Af Dennis Flydtkjær (DF) m.fl.
(Fremsættelse 16.04.2013).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

Udenrigsministeren (Villy Søvndal) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig:

Redegørelse om indsatsen mod terrorisme.
(Redegørelse nr. R 12).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 116:

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af transkønnede fra sygdomslisten over psykiske lidelser.

Af Stine Brix (EL) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL).
(Fremsættelse 10.04.2013).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden:

Forhandling er åbnet. Ministeren for sundhed og forebyggelse.

Kl. 10:01

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Der har stået en, der var høj, her før mig – jeg kører lige talerstolen ned, så jeg kan kigge ud over kanten. Så vil man ikke kun kunne høre mig, men også se mig.

Det beslutningsforslag, vi behandler i dag, opfordrer regeringen til at fjerne kategorien transseksuelle fra WHO's klassifikationssystem, som anvendes i det danske sundhedsvæsen. Formålet med det er at sikre, at en persons kønsidentitet ikke betragtes som en medicinsk eller psykiatrisk lidelse.

Jeg er helt enig med forslagsstillerne i, at en persons kønsidentitet ikke i sig selv er en medicinsk eller psykiatrisk lidelse. Alle mennesker har en kønsidentitet. Transseksualitet omhandler den situation eller tilstand, hvor en person oplever en forskel mellem sit biologiske køn og egen kønsidentitet.

I sundhedsvæsenet er diagnose som bekendt en helt sædvanlig forudsætning for behandling. En diagnose sammenfatter resultatet af den faglige udredning, og en diagnose er grundlaget for, at der kan tilbydes en relevant behandling på et fagligt forsvarligt grundlag. I en udredning af en patient kan både somatiske og psykiatriske undersøgelser være relevante. Det gælder for alle patienter.

Hvilke tiltag, der er relevante for en faglig udredning, vil jeg overlade til sundhedspersoner med ekspertise på området, og hvad der er nødvendigt for en udredning, vil jo bero på en konkret vurdering af patienten. Derfor kan jeg heller ikke tilslutte mig Enhedslistens mål med beslutningsforslaget om, at en fjernelse af transseksualitet fra diagnoselisten også skulle medføre, at der ikke automatisk foretages en psykiatrisk udredning eller diagnosticering. Det må i alle tilfælde bero på en konkret faglig vurdering – især i tilfælde, hvor der er tale om komplekse og indgribende behandlinger, som jo ofte er uigenkaldelige. Jeg håber da også, at Enhedslisten er enig i, at man bør sikre sig, at en patients ønske om kønsskifte ikke skyldes en eventuel forbigående psykisk lidelse.

I Danmark følger vi som bekendt WHO's internationale diagnoseklassifikationssystem ICD-10, som af de professionelle betragtes som et fagligt og neutralt arbejdsredskab. Sygdomsklassifikationen er en oversigt over årsagerne til, at mennesker kommer i kontakt med sundhedsvæsenet. Den rummer mange forskellige grupper, også grupper, som ikke er syge, f.eks. gravide kvinder, raske nyfødte og også indlagte raske ledsagere. I ICD-10 indgår transseksualitet i ka-

Kl. 10:00

pital 5 om psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser – helt konkret i gruppe F 64 om kønsidentitetsforstyrrelser – i et afsnit om forskellige tilstande og adfærdsmønstre, som oftest er vedvarende og fremtræder som udtryk for personens karakteristiske livsstil og holdning til sig selv. Diagnosen indgår altså ikke under et afsnit om sindssygdomme.

En kønsidentitetsforstyrrelse er karakteriseret ved et ønske om at leve og blive anerkendt som medlem af det modsatte køn og er sædvanligvis ledsaget af en følelse af ubehag eller utilstrækkelighed ved egne anatomiske køns karakteristika og et ønske om hormonbehandling eller kirurgisk behandling for at ændre på tilstanden. Der er altså ikke tale om en somatisk lidelse, der er heller ikke tale om en psykiatrisk lidelse, og klassifikationen indebærer ikke, at sundhedsvæsenet betragter transkønnede som psykisk syge.

Jeg mener, at man nødvendigvis må anerkende, at transkønnethed er klinisk relevant for behandling i sundhedsvæsenet, når transkønnede netop henvender sig til sundhedsvæsenet med henblik på kønsmodificerende behandling. I de situationer må transseksualitet angives som begrundelse for behandlingen. Det er nødvendigt, for at behandlingsindikationen, der er begrundelsen for den valgte behandling, bliver angivet korrekt.

Som det også fremgår af beslutningsforslagets bemærkninger, har de transkønnedes forening foreslået, at den behandling, de får, i stedet begrundes med f.eks. problemer med uønsket hårvækst, uønsket brystvækst eller uudviklede kønsdele. Jeg må sige, at jeg har svært ved at forstå, at man ønsker sig en diagnose, som betegner hormonelle forstyrrelser eller direkte misdannelser hos det modsatte køn, for de transkønnede fejler jo ingenting. De er transkønnede, og det er netop begrundelsen for de behandlinger, de får.

Når det så er sagt, vil jeg også gerne sige, at jeg naturligvis har forståelse for, at det kan virke fremmed og stødende, at transseksualitet optræder i en gruppe benævnt kønsidentitetsforstyrrelser. Det er også derfor, at jeg for efterhånden nogen tid siden har bedt Sundhedsstyrelsen om at overveje at arbejde for at andet udtryk end forstyrrelser, som kan være mere dækkende og mindre stødende.

Kl. 10:05

WHO's diagnoseklassifikation ICD-10 er som nævnt internationalt udarbejdet og fastsat, og systemet anvendes i de fleste lande i verden. Det er muligt for de enkelte lande at foretage mindre justeringer, men det bør kun ske inden for rammerne af den fastlagte struktur, ellers risikerer man at underminere systemets anvendelighed og funktion.

Internationalt arbejdes der i øjeblikket på en revision af klassifikationssystemet til en version ICD-11. Ansvar for Danmark ligger i Nationalt Sundheds-it under Statens Serum Institut, som koordinerer med Sundhedsstyrelsen. Jeg kan oplyse, at man i Nordisk Klassifikationscenter drøfter nordiske synspunkter vedrørende klassifikations-spørgsmålet, og danske bidrag til det internationale klassifikations-samarbejde i WHO kanaliseres via det, der hedder Nordisk Klassifikationscenter.

Statens Serum Institut har netop på møde i slutningen af februar i år rejst spørgsmålet om bl.a. diagnosekoder vedrørende transseksualitet. Formålet har været at drøfte de nordiske landes holdninger til det med henblik på den kommende revision af ICD-11. Det er besluttet at arbejde videre med emnet på et kommende møde senere på foråret, så vi er i gang.

Som det også er bekendt for forslagsstillerne, er der som opfølgning på regeringsgrundlaget i 2011 nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der lige nu er i fuld gang med at se på bl.a. behandlingstilbud til transkønnede, muligheder for juridisk kønsskifte uden kastration m.v. Det er planen, at arbejdsgruppens arbejde afsluttes i år.

Som nævnt tidligere er jeg i udgangspunktet enig med forslagsstillerne om, at en persons kønsidentitet ikke i sig selv er en soma-

tisk eller psykisk lidelse. Kønsidentitet er jo noget, vi alle sammen har, og vi bør alle møde hinanden med respekt og forståelse for vores individuelle opfattelse af vores køn. For nogle personer giver deres kønsidentitet et ønske om kønsmodificerende behandling i sundhedsvæsenet. For at kunne give den behandling er det nødvendigt at bruge diagnoser på entydige måder. Det er derfor, at vi har klassifikationssystemet i det hele taget.

Som nævnt er der flere initiativer i gang på området både nationalt i forhold til udredningsarbejdet om transkønnedes vilkår og internationalt i forhold til revision af klassifikationssystemet. Der skal ikke herske tvivl om, at regeringen har fokus på transkønnede personers muligheder og vilkår, også for at komme den stigmatisering til livs, som kan være en trist og svær del af hverdagen for mange transkønnede. Men det formål opnår vi efter min mening ikke ved enten at skjule den korrekte indikation for behandling i sundhedsvæsenet eller knytte den til noget, der handler om hormonelle forstyrrelser eller misdannelser. Jeg vil faktisk sige tværtimod.

På den baggrund kan regeringen ikke støtte det konkrete beslutningsforslag.

Kl. 10:08

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Stine Brix.

Kl. 10:08

Stine Brix (EL):

Først vil jeg gerne sige tak til ministeren for den trods alt positive modtagelse af forslaget.

Der er en enkelt bemærkning, som jeg i hvert fald gerne vil, om ikke andet, rette en misforståelse i forhold til, hvis det er en misforståelse. For vi er for så vidt enige om, at hvis der er en konkret individuel vurdering, som gør det nødvendigt at foretage en psykiatrisk vurdering, så skal man naturligvis gøre det. Det er derfor, vi skriver, at man ikke automatisk skal gøre det. For det er jo tilfældet i dag, at alle, der henvender sig med et ønske om behandling, skal igennem en psykiatrisk vurdering. Og vi mener sådan set, det bør bero på en konkret faglig vurdering ligesom for alle mulige andre, der møder vores sundhedsvæsen. Hvis man mener, det er relevant, kan man gennemføre en psykiatrisk vurdering.

Så til et spørgsmål. Ministeren siger flere gange, at det danske sundhedsvæsen bygger diagnosekoderne på ICD-10-systemet, og så siger ministeren, at det underminerer systemet, hvis man ikke følger det. Vil det så sige, at regeringen mener, at hvis man laver den enkle manøvre, det er, at flytte lige præcis den her kategori til et andet kapitel end kapitlet over psykiske sygdomme, så vil det være at underminere klassifikationssystemet?

Kl. 10:10

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:10

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Med hensyn til det første vil jeg sige, at for mig handler det her rigtig meget om patientsikkerhed, og det handler om, at vi selvfølgelig i vores sundhedsvæsen skal have en sikkerhed for, at vi ikke laver et omfattende og i mange tilfælde uigenkaldeligt indgreb på en person, hvor det faktisk ikke er kønsidentiteten, der vedvarende er i uoverensstemmelse med det fysiske og biologiske køn. Det synes jeg vi har et ansvar for. Det er jo ikke en politisk beslutning, at det derfor er relevant at lave både en somatisk og en psykiatrisk udredning. Det er jo ikke en politisk beslutning; det er en faglig beslutning, at det er det, der skal til, hvis vi også skal tage det ansvar på os, det er, at sikre alle patienter – også dem, der måtte rette henvendelse til sundhedsvæsenet, hvor det viser sig, at der ikke er tale om den problem-

stilling, men om en psykisk lidelse. Så på den måde synes jeg altså, det her handler om patientsikkerhed, og jeg synes egentlig ikke, at vi som politikere på den måde skal gå ind at overrule de faglige vurderinger.

Med hensyn til det andet vil jeg sige, at det, som Enhedslistens forslag går ud på, er at fjerne kategorien transseksuelle fra sundhedsvæsenets klassifikationssystem. Jeg mener, det er klinisk relevant at have begrebet transkønnethed, fordi man jo lige præcis henvender sig til sundhedsvæsenet for at få en behandling, kirurgi, hormonbehandling osv., på baggrund af det, og det skal vi selvfølgelig kunne rumme i sundhedsvæsenet.

Kl. 10:11

Formanden:

Fru Stine Brix.

Kl. 10:11

Stine Brix (EL):

Jeg mener, at ministeren overser, at der desværre er en lang historie med sygeliggørelse af både homoseksuelle og transkønnede, som jo er det, der slår igennem her. Det er jo derfor, at det er politisk, at der findes en sådan kategori; det er jo derfor, det er til voldsom diskussion; det er derfor, Amnesty International og LGBT Danmark har rejst det som spørgsmål.

Så vil jeg sige, at det er jo ikke sådan, at når man i øvrigt får foretaget gennemgribende indgreb i sundhedsvæsenet, som også kan være uigenkaldelige eller have store konsekvenser, så automatisk får foretaget en psykiatrisk vurdering. Man kan sådan set godt, i hvert fald såfremt man er kvinde, gå ind på et privathospital og få lavet nye bryster eller forstørret sine bryster, uden man der foretager en psykiatrisk vurdering. Så hvorfor er det, at det lige er, når det gælder transkønnede, at man sådan automatisk skal sikre sig ved en omfattende psykiatrisk vurdering, at ingen er psykisk syge? Vi må da have som udgangspunkt, at folk, når de henvender sig, er velbevandede og fornuftige og ikke er psykotiske, medmindre der er noget, der vækker en mistanke om noget andet. Derfor mener jeg, at hvis man fastholder, at det bare er faglighed, så kommer man til at lægge sig i en forlængelse af historiens diagnosticering og sygeliggørelse af LGBT-personer.

Kl. 10:12

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:12

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jamen først vil jeg sige, at hvis en kvinde vælger at gå på en privatklinik og få forstørret sine bryster, er det jo ikke noget, vi som samfund betaler; så er det på kosmetisk indikation, og det står enhver frit for. Men det håber jeg også at Enhedslistens ordfører er helt enig med mig i; det er jo ikke noget, vi betaler for i det offentlige, når det er på kosmetisk indikation. Så er det dit eget private valg, og så kan du gå hen med hvilken som helst motivation, du har, for det, så den parallel holder ligesom ikke her.

Jeg vil da sige, at selvfølgelig er det fuldstændig afgørende, at det sundhedspersonale og de læger, der står med det her faglige felt, i al deres virke er respektfulde – det er da utrolig vigtigt. Men jeg må bare sige, at jeg synes, det faktisk går imod intentionen så at ville flytte diagnosen til en kategori, der faktisk handler om sygdom. Jeg er helt med på, at forstyrrelser som overskrift virker stødende, virker forkert, i forhold til at der er tale om uoverensstemmelse i kønsidentitet, og derfor arbejder vi jo også aktuelt for at få det ændret, i forbindelse med at der skal laves en ny version af klassifikationssystemet. På den måde sparker Enhedslisten en åben dør ind, og det er jo rart, at vi er enige her.

Men jeg må sige, at de konkrete forslag om at flytte diagnosen over i en kategori, hvor vi snakker om sygdomme, misdannelser, synes jeg ikke fjerner stigmatiseringen. Jeg tror, vi skal have helt anderledes brede briller på, have en accept af den mangfoldighed, der er, og respekt for folks oplevelse af deres eget køn.

Kl. 10:14

Formanden:

Tak til ministeren. Så er det fru Jane Heitmann som Venstres ordfører.

Kl. 10:14

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

Enhedslisten har fremsat beslutningsforslaget om at fjerne transseksuelle fra Sundhedsstyrelsens liste over psykiatriske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Det er en sag, som har stor betydning for den minoritetsgruppe. Og hånden på hjertet undrer det mig, at diagnosen transseksuel anno 2013 står på både WHO's liste over kønsidentitetsforstyrrelser og vores egen nationale liste.

I Danmark er der ca. 50.000 mennesker, som oplever sig selv som transkønnede, altså som en mand, der lever i en kvindekrop, eller som en kvinde, der lever i en mandekrop.

Der kan være flere grunde til, at man ønsker at få foretaget en kønsmodificerende behandling, som det så flot hedder, uden at disse mennesker nødvendigvis har brug for en psykiatrisk eller psykologisk udredning. For den gruppe mennesker er det stærkt intimiderende at blive kategoriseret under forstyrrelser som på Sundhedsstyrelsens diagnoseliste.

Det fremgår af noterne til beslutningsforslaget, at man ikke pr. automatik ønsker, at der skal foretages en psykiatrisk udredning eller diagnosticering for transkønnethed. Jeg er overordnet set enig i den betragtning. Hvorvidt der skal foretages en psykiatrisk udredning eller ej som led i en kønskorrigerende behandling, anser vi for en faglig vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Netop den formulering havde vi fra Venstres side gerne set præciseret i Enhedslistens forslag. I Venstre er vi af den overbevisning, at det at være transseksuel ikke i sig selv skal betragtes som en psykiatrisk lidelse, men det er ikke det samme, som at der i forhandlingsforløbet ikke kan indgå forhold af såvel sexologisk, psykiatrisk, somatisk og social karakter. For os er det afgørende, at der foreligger det nødvendige faglige grundlag, og at personen er afklaret i sit ønske om at skifte køn, eftersom behandlingen både er omfattende og uigenkaldelig.

Hvorvidt der skal indgå en psykiatrisk udredning, må i hver enkelt situation bero på en konkret faglig vurdering. Spørgsmålet om den fremtidige tilrettelæggelse af udredningen af personer, der ønsker at gennemgå et kønsskifte, må indgå i Sundhedsstyrelsens overvejelser vedrørende specialeplanlægningen på området.

I Danmark bryster vi os ofte af frisind og tolerance, og gennem årtier har vi vist vejen. Tænk bare på fjernelsen af homoseksualitet fra listen over psykiatriske lidelser i 1981, 10 år før WHO gjorde det. Anno 2013 må man igen spørge sig selv, om tolerance og frisind stadig går hånd i hånd. Vi mennesker er forskellige. Hvem vi elsker, eller om vi klæder os som mænd eller kvinder hænger i høj grad sammen med den personlige frihed. Jeg vil nødig gøre mig til dommer over, om den ene livsstil er mere korrekt end den anden eller bidrage til at fastholde stigmatiseringer af bestemte minoritetsgrupper alene på grund af køn eller seksuel orientering.

Transseksuelle er statistisk set højere uddannede end resten af befolkningen. Alligevel har denne gruppe beklageligvis en arbejdsløshedsprocent på hele 50, ligesom at transseksuelle har en høj selvmordsprocent. Jeg håber, at vi med debatten her kan bevæge os et skridt i den rigtige retning for en overset minoritetsgruppe, som na-

turligvis har krav på et værdigt liv med respekt, forståelse og ikke mindst tolerance.

Fra Venstres side har vi stor sympati for Enhedslistens forslag, og vi er enige i, at transkønnede bør udgå fra Sundhedsstyrelsens liste, men også fra WHO's klassifikation. Jeg har noteret mig, at der allerede er nedsat en arbejdsgruppe, som på baggrund af den tidligere minoritetshøring skal vurdere hele området, og jeg ser frem til, at gruppen fremlægger relevante anbefalinger.

Sidst, men ikke mindst, ser jeg frem til den kommende udvalgsbehandling, til hvilken vi fra Venstres side foreslår en præcisering af såvel den nationale som den internationale vinkel. Vi ser gerne, at regeringen internationalt set opfordrer til fjernelse af transkønnede fra WHO's liste og fjerner transkønnede fra Sundhedsstyrelsens liste, ligesom vi gerne ser en præcisering af, at psykisk udredning bør ske på et lægefagligt grundlag vurderet fra sag til sag. Jeg har jo kunnet høre her fra sundhedsministeren, at det er en problematik, som man fra regeringens side ser positivt på.

På den baggrund kan vi ikke støtte Enhedslistens forslag, selv om der er elementer, som vi overordnet set er fuldstændig enige i.

Kl. 10:18

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Stine Brix.

Kl. 10:19

Stine Brix (EL):

Til Venstre vil jeg også gerne sige tak for den positive modtagelse. Jeg synes, at det er lidt underligt at høre ordføreren opridsse alle de ting, ordføreren og Venstre er enig i, men så alligevel konkludere, at man ikke kan støtte forslaget. Så kan Venstres ordfører ikke lige skære ud i pap, hvorfor man ikke kan stemme for forslaget, hvis man faktisk er enig i stort set hele indholdet?

Kl. 10:19

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:19

Jane Heitmann (V):

Det kan jeg godt. Det, som vi gerne vil have præciseret, er, at en psykiatrisk udredning bør foregå på et lægefagligt grundlag. Det vil vi gerne have præciseret i f.eks. noteteksten.

Kl. 10:19

Formanden:

Fru Stine Brix.

Kl. 10:19

Stine Brix (EL):

Jeg kan sige, ligesom jeg sagde til ministeren, at jeg naturligvis er enig i, at hvis der er en indikation for en psykiatrisk udredning, så skal man foretage den, ligesom man skal i alle mulige andre dele af sundhedsvæsenet. Så hvis vi kan nå til enighed om det, håber jeg da, at det betyder, at Venstre så kan støtte forslaget.

Kl. 10:19

Jane Heitmann (V):

Som jeg sagde i min ordførertale, ser jeg frem til udvalgsbehandlingen, og jeg kan jo her høre, at der i hvert fald er håb om, at vi bredt i Folketingssalen kan nå hinanden, også med Enhedslisten som en aktiv del.

Kl. 10:20

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Sophie Hæstorp Andersen som socialdemokratisk ordfører.

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Kendskabet til transkønnedes liv bygger jo ofte på fejlagtige opfattelser, og mange har holdninger, som ikke nødvendigvis bunder i viden om, hvordan deres liv egentlig leves. Derfor risikerer man også diskrimination på grund af uvidenhed enten hos myndigheder eller hos andre mennesker, og det har vi som samfund et ansvar for at gøre noget ved. Det er en problemstilling, vi skal tage alvorligt, at der er minoriteter, hvor man føler, at man er en kvinde i en mands krop eller ikke lever som det køn, som man udadtil giver udtryk for. Der er heller ingen tvivl om, at det her er noget, regeringen allerede har givet udtryk for at man er meget interesseret i at kigge på, ikke bare i forhold til det forslag, der ligger her i dag, og som ser på WHO's klassifikation, men også i forhold til den juridiske del, altså i forhold til at kunne få et juridisk kønsskifte.

Udvalget sidder lige nu og arbejder og er end ikke færdige. Jeg kan også se i bemærkningerne til Enhedslistens beslutningsforslag, at man sådan set anerkender, at der er et arbejde i gang, og at man ser frem til, at det arbejde gøres færdigt her i år, og at udvalget kommer med deres anbefalinger. Derfor kan man måske også undre sig lidt over, at vi tager debatten her i dag, medmindre den her debat så handler om vedvarende at sætte fokus på området, hvilket jeg tror alle herinde kan være enige om at vi i hvert fald godt kan støtte. Men det er måske lidt mærkeligt at prøve på at tage forskud på et udvalgsarbejde, der stadig er i gang, og som vi bagefter kunne diskutere i sin helhed.

Jeg vil sige, at i forhold til den problematik, som man så rejser her i dag, tror jeg, at der er rigtig stor enighed om, at ordet kønsidentitetsforstyrrelser, altså at der er tale om en forstyrrelse, er en torn i øjet på rigtig mange transkønnede, og at det kan virke stødende. Netop derfor er det jo også sådan, at sundhedsministeren allerede har bedt Sundhedsstyrelsen om at arbejde for, at man anvender en sprogbrug, der er lidt mere dækkende og mindre stødende, både på internationalt plan og i den danske udgave. Som sagt, og det har jeg sagt flere gange, har vi allerede sat gang i et bredere arbejde, som skal kigge på forholdene for transkønnede såvel på det behandlingsmæssige som det juridiske område.

Så Socialdemokratiet kan ikke støtte det beslutningsforslag, som vi behandler i dag. Vi takker for, at der endnu en gang bliver sat fokus på et for os også vigtigt område, nemlig at vi kan gøre forholdene lettere for en minoritet af mennesker, som – som jeg sagde indledningsvis – ofte oplever diskrimination enten på grund af uvidenhed eller på grund af holdninger. Vi vil meget gerne være med til at diskutere det her i udvalget og ser frem til udvalgsbehandlingen.

Kl. 10:23

Formanden:

Fru Stine Brix, en kort bemærkning.

Kl. 10:23

Stine Brix (EL):

Tak til Socialdemokratiets ordfører for også at tage positivt imod det. Altså, det er jo rigtigt, at der er nedsat en arbejdsgruppe i et samarbejde mellem Sundhedsministeriet og Justitsministeriet, og det nævner vi også, som ordføreren siger, i bemærkningerne til vores beslutningsforslag.

Men det er jo beskrevet meget præcist i kommissoriet for den arbejdsgruppe, at den ikke skal kigge på behandlingsdelen, men skal kigge på den juridiske del omkring kønsskifte, navnelovgivning og paslovgivning. Derfor mangler den anden del sådan set i det arbejde, som foregår i den arbejdsgruppe, og det er jo derfor, at vi fremsætter beslutningsforslaget for også at få en diskussion af det for transpersoner meget, meget vigtige og meget symbolske i, at de i dag er

klassificeret i det kapitel, der handler om psykiske sygdomme. Der er det ikke tilfredsstillende for os bare at slette ordet kønsidentitetsforstyrrelser. Transpersonerne optræder i et kapitel med psykiske sygdomme, og det opfattes – ikke bare af transpersonerne selv, men også af Amnesty International – som voldsom diskrimination. Der er jeg lidt ked af, at man bare fejler det af banen, med henvisning til at der er en arbejdsgruppe, som sådan set kigger på noget helt andet end det spørgsmål.

Kl. 10:24

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:24

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jamen det er jeg ikke helt enig i, og jeg må også indrømme, at der er forskellige tilstande, som man bliver nødt til at klassificere ved hjælp af vores WHO-klassifikationssystem, som bruges af helt almindelige årsager, for at man kan sige, at nu har vi en person inde i sundhedssystemet, og for at man kan følge op med forskning, og for at man kan følge op behandlingsmæssigt – vi er nødt til at klassificere vedkommende på en eller anden måde. Og jeg er enig i, at det klassifikationssystem jo selvfølgelig hele tiden også skal afspejle, hvordan man opfatter sig selv. Jeg tror, mange vil blive overraskede over, hvis graviditet f.eks. var klassificeret i en diagnosegruppe for psykisk sygdom. På den måde kan jeg godt støtte ordføreren i, at man skal kigge på det.

Men vi bliver også nødt til at sige, at man sådan set allerede har bedt Sundhedsstyrelsen – nu siger jeg man; det er jo sundhedsministeren – om lige præcis at kigge på det her, og vi arbejder også for, at det skal ændres i europæisk regi. For det giver heller ikke mening, hvis Danmark udelukkende går enegang, og man i resten af verden så sidder og laver undersøgelser på alle mulige andre planer. Men vi vil gerne være med til at skubbe på udviklingen, ligesom Danmark også gjorde i sin tid med homoseksualitet, da det skulle fjernes fra den psykiatriske liste.

Kl. 10:25

Formanden:
Fru Stine Brix.

Kl. 10:25

Stine Brix (EL):

Det er jo lige præcis det, der er pointen med beslutningsforslaget: Det handler om at skubbe på den udvikling. Og så vil jeg betrygge ordføreren med, at man går sådan set ikke fuldstændig enegang, for der er allerede et par lande, som har taget det her skridt, bl.a. Argentina og Frankrig. Så man kunne jo slutte sig til dem og på den måde være med til at lægge et pres på WHO, hvor det ikke er givet, at det bliver sådan i det kommende diagnosesystem, at den her kategori bliver taget af sygdomslisten.

Så der er jo et behov for at skabe et internationalt pres, og der underer det mig, at ordføreren på den ene side siger, at det er nødvendigt, og det gør man allerede, og på den anden side siger, at det vil man alligevel ikke stemme for at vi skal gøre. Hvis man allerede gør det, er det vel ikke så svært at trykke på den grønne knap.

Kl. 10:26

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:26

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jamen jeg tror bare, at det kræver, at man sætter sig ned og kigger på, hvad der så helt konkret er af forslag til, hvordan man kan gøre

tingene anderledes, og det vil vi meget gerne gøre i udvalgsarbejdet. Det er jo også det, vi står her og siger i dag.

Så vil jeg sige, at jeg tror ikke, jeg brugte ordet enegang, men det, jeg i hvert fald mente, var, at man skulle gå foran. Jeg er helt enig i, at der er andre lande, der allerede har taget nogle initiativer, og lad os kigge på dem i udvalgsarbejdet og se, hvordan vi kan lande det her forslag. Vi er meget interesseret i at få diskuteret det i udvalget.

Kl. 10:26

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:26

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Jeg skal indledningsvis lige nævne, at jeg taler på både Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis vegne.

Enhedslisten kommer her med et forslag om, at Folketinget opfordrer regeringen til at fjerne kategorien transseksuelle fra sundhedsvæsenets klassifikationssystem, hvor transpersoner klassificeres under kategorien psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Det er rigtig svært at sætte sig ind i, hvordan det føles, når man er født i en forkert krop, men jeg forstår godt den frustration, der er, hvis man føler sig som et køn, men ser ud som et andet. Det er noget, som ca. 1 pct. af den danske befolkning oplever. Men at være transkønnet er ikke en psykisk sygdom, og derfor mener vi heller ikke, at transkønnede skal kategoriseres som en psykisk sygdom. Psykiske sygdomme er kendetegnede ved særlige psykiske symptomer, som i meget betydelig grad påvirker helbredtstand, livskvalitet og social funktionsevne.

I dag er det sådan, at hvis man skal have retten til et fysisk indgreb og lægebehandling, betinges det faktisk af en psykiatrisk diagnose, og der mener Dansk Folkeparti, at det bør være den anden vej rundt, at kirurgiske indgreb og behandling kun kan ske, hvis man *ikke* har en psykiatrisk diagnose. Det er vigtigt, at man tager udgangspunkt i et grundigt og værdigt afklaringsforløb for den enkelte, så vi er helt enige med Enhedslisten i, at transkønnede skal væk fra listen over psykiatriske sygdomme, og at der bør arbejdes på at få det fjernet fra WHO's liste. Indtil da kan vi naturligvis også fjerne det fra listen i Danmark.

Men vi mener stadig, at der skal ske en grundig afklaring. Det er meget store indgreb, der udføres, og derfor kan vi ikke støtte den del af forslaget, der handler om, at der ikke skal foretages psykiatrisk udredning eller diagnosticering. Så kan jeg forstå på debatten, at det et eller andet sted lyder, som om vi nærmer os en konsensus om, hvordan det her skal ende, og derfor vil jeg da egentlig bare sige, at jeg glæder mig til, at vi kommer frem til udvalgsarbejdet. Måske kan vi i fællesskab lave en beretning om, hvordan det her skal se ud fremadrettet. Men som udgangspunkt kan vi ikke støtte de formuleringer, som står i Enhedslistens forslag. Tak.

Kl. 10:28

Formanden:

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det fru Camilla Hersom som radikal ordfører.

Kl. 10:29

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak for det. Jeg vil godt lægge ud med at sige og understrege som alle ordførere, der har været heroppe før mig, at vi i Det Radikale Venstre faktisk er fuldstændig enige i intentionen og for så vidt også i det, substansen peger frem mod i det her beslutningsforslag. Vi sy-

nes også, det er urimeligt, og at det kan virke stigmatiserende, at transkønnede optræder på listen over psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Men de sidste to er jo også vigtige, for det er jo en overkategori, der deler underkategorierne i dels dem, som har psykiske lidelser, dels dem, der har adfærdsmæssige forstyrrelser.

Når det er sagt, er det jo sådan, som Grundtvig sagde, at sproget skaber det, det nævner, og derfor kan vi sagtens sætte os ind i og forstå, at det er krænkende for transpersoner at blive opfattet som nogen med adfærdsmæssige forstyrrelser, også fordi den sprogbrug jo dybest set legitimerer, at andre kan opfatte dem som sådan.

Derfor har regeringen jo også allerede sat gang i en vifte af initiativer, der skal ændre på dette, ikke kun i forhold til den konkrete sprogbrug og klassifikation, det er der allerede redegjort for, men jo også for en lang række andre væsentlige aspekter for transkønnede, herunder at det bliver muligt at skifte juridisk køn uden at skifte fysisk køn, at der er et blik på de behandlingsmæssige ting, der foregår, hvor der også har været en del kritik, og så som sagt sprogbrug og klassifikation.

Men hvis vi nu dybest set er enige i det, der er intentionen med beslutningsforslaget, og det, som det peger frem imod, hvorfor kan vi så ikke bare støtte det, sådan som det ligger i dag? Jamen det kan vi ikke, fordi vi fra Det Radikale Venstres side synes, at det er væsentligt, at der finder en udredning sted, før man foretager operationer eller giver medicin eller andet i sundhedsvæsenet, og det gælder, uanset hvad baggrunden er.

Der skal være en eller anden form for udredning. Nogle gange skal den være fysisk, nogle gange skal den være psykisk, nogle gange skal den være begge dele, og hvis man skal have en udredning, er man også nødt til at have en kode for, hvordan det foregår, eller hvordan det skal rubriceres, og hvorfor det? Det handler bl.a. om patientens retssikkerhed. Man skal jo også kunne føre tilbage, hvad er det præcis, patienten har gennemgået; der kan være behov for at klage eller andre forhold, som gør, at det er væsentligt.

Derudover er det jo sådan, at vi også bruger de her ting fremadrettet til hele tiden at videreudvikle vores sundhedssystem, til at forske og til at udvikle, og der har Danmark jo en sammenhæng med resten af verden. Så hvis Danmark på det her punkt går enegang, vil vi jo ikke længere også kunne bidrage til internationale studier, international forskning, hvor man vil lave træk på de her koder. Det er jeg ikke sikker på er i de transkønnedes interesse. Tværtimod tror jeg, at det er i deres interesse, at der også ligger data på, hvordan de her ting foregår, hvor man har gode resultater, og hvor man har mindre gode resultater. Det er derfor, vi bakker op om, at man fortsat følger regeringens spor, som er, at man arbejder på parallelt at ændre sprogbrugen og klassifikationen i WHO's system og i det danske system.

Endelig vil jeg sige, at det sidste punkt for mig at se jo også handler om, at alle må respektere, at der også er andre hensyn end ens egne. Det gælder jo også de transkønnede. Jeg er fuldstændig enig, som jeg sagde indledningsvis, i intentionen med det her. Jeg synes, der er foregået og foregår diskriminerende ting i den måde, man omtaler gruppen på, og en del af det, de oplever, særlig med problemerne med at få lov til at skifte køn juridisk.

Det er ikke ensbetydende med, at de transkønnede er de eneste, vi skal tage hensyn til. Vi skal også tage hensyn til, at vi har et system, vi hele tiden kan videreudvikle, og hvor vi derfor heller ikke skal være bange for at kalde tingene ved deres rette navn. De transkønnedes rette navn er ikke, at de lider af en adfærdsmæssig forstyrrelse. Men hvis man er transkønnet og gerne vil have skiftet køn fysisk, har man behov for at gennemgå en operation, og den handler ikke kun om, at man tilfældigvis er født med for meget hår eller uden bryster. Tak for ordet.

Kl. 10:33

Formanden:

Fru Stine Brix for en kort bemærkning.

Kl. 10:33

Stine Brix (EL):

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til De Radikales ordfører, for De Radikale lægger meget vægt på det her med, at der skal være en udredning. Sådan forstår jeg ordføreren. Jeg vil gerne spørge, om De Radikale mener, at det er den enkelte person selv, som kan afgøre, hvad vedkommendes kønsidentitet er, eller om det skal være eksperter, der skal afgøre det på vegne af den enkelte.

Kl. 10:34

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:34

Camilla Hersom (RV):

I udgangspunktet mener jeg, at det selvfølgelig må være den enkelte selv, der afgør det, men jeg mener også, at der kan være tilfældet, hvor folk af andre årsager måske er psykisk syge og opfatter, at de er noget andet end det, de egentlig er, og hvor den operation, som en egentlig kønsskifteoperation er, vil være så omfattende, at man må sige, at det er rimeligt, at der foregår en række samtaler eller andet. Jeg synes, at det, vi har behov for her, er, at den enkelte person bliver mødt der, hvor den enkelte person er; at det er en faglig vurdering, om der er behov for en psykisk udredning, eller om der ikke er, eller om der kun er tale om en fysisk udredning, hvis det er det, der er behov for. Men en eller anden udredning skal der være.

Jeg synes, at udgangspunktet selvfølgelig må være, at man må respektere, hvad personen selv siger. Men jeg tror også, at det er kendt for alle, at der også findes mennesker i vores samfund, som kan være psykisk syge og tro, at de er alt muligt, ikke bare et andet køn, men et træ eller et dyr, eller hvad ved jeg. Det er jo ikke sådan, at man kan spadsere ind i sundhedsvæsenet og bede om en operation til hvad som helst på ens eget grundlag. Det gælder jo heller ikke alt mulig andet. Man kan jo ikke sige, at jeg har ondt i hjertet, og jeg vil gerne have en hjerteoperation. Sådan foregår det jo ikke. Og det synes jeg er rimeligt nok.

Kl. 10:35

Formanden:

Fru Stine Brix.

Kl. 10:35

Stine Brix (EL):

Som jeg har sagt flere gange, er jeg enig i, at der kan være tilfælde, hvor man kan vurdere, at en person er psykotisk, og at man så selvfølgelig må afvise behandling. Men det, som Det Radikale Venstre lægger op til, er jo, at alle skal igennem en form for udredning. Og i den udredning, der foregår i dag, er den psykiatriske udredning en lille del. En stor del af den er en årelang udredning om, om du nu er det køn, du giver udtryk for at være. Hvordan klæder du dig, hvilket undertøj har du på, hvordan tisser du, hvilket køn er du tiltrukket af osv. osv.?

Jeg vil gerne opfordre De Radikales ordfører til at læse det høringssvar, som vi har modtaget fra LGBT Danmark, hvor de meget klart skriver, at det er deres opfattelse, at der ikke findes nogen evidens for den type udredning, man foretager i dag. Det er derfor, jeg spørger til, hvorvidt det er den enkelte selv, der kan vurdere, hvilken kønsidentitet man har, eller om det skal være nogle eksperter, der vurderer det. For det er klart, at der er nogle særtilfælde, hvor vi snakker om psykoser. Det er én sag. Det er klart, at dem skal man

kunne sortere fra. Men er det i alle de andre tilfælde så eksperter, der skal afgøre, om man nu har den kønsidentitet, man giver udtryk for man har?

Kl. 10:36

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:36

Camilla Hersom (RV):

Jeg har læst både ændringsforslaget og de artikler, der er fulgt med, og jeg har holdt møder med transkønnede personer og kender til problemstillingen, herunder de problemstillinger, der er i Danmark på det her område. Det er jo netop nogle af de ting, vi faktisk også er ved at se på.

Jeg synes bare ikke, at det, at man kan sige, at det for mig at se er en latterlig ting, at folk bliver spurgt om, om de sidder eller står op, når de går på toiletet, er det samme som at sige, at enhver person, uanset om man er transkønnet eller ej, kan spadserer ind i sundhedsvæsenet og sige: Jeg ønsker den og den operation, fordi jeg føler mig sådan og sådan. Det synes jeg ikke er rimeligt.

Derfor synes jeg, at det, der må være kravet, er, at der selvfølgelig foregår en eller anden udredning, men at den udredning jo ikke kan være en udredning, hvor alle skal igennem det samme, men at der tages udgangspunkt i den person, man møder, og at det foregår respektfuldt. Og så kan vi forhåbentlig udvikle det her område på en måde, hvor man rammer mere plet i forhold til at respektere netop folks egen opfattelse. En del af de artikler, som var vedlagt høringsforslaget – det vil de andre ordførere vide – handler jo om, hvordan transkønnede personer oplever, at de må lyve for at få adgang til en operation. Det er selvsagt heller ikke hensigtsmæssigt.

Så udgangspunktet er den enkeltes opfattelse. Men hvis der skal foregå behandling, operation, medicinudskrivning eller andet i vores sundhedssystem, så må det selvfølgelig bero på en udredning og en faglig vurdering.

Kl. 10:38

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Özlem Sara Cekic som SF's ordfører.

Kl. 10:38

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Tak. Jeg vil lige starte med at drille lidt. Da vi sad som opposition, gjorde man altid det, at når man vidste, at regeringen var på vej med noget, skyndte man sig at lave et beslutningsforslag, fordi det tit handler om, hvem der kommer først. Det vælger jeg at starte med for ligesom at drille Enhedslisten lidt, for jeg føler, at de også driller lidt i den her situation. Det er jo fint nok. Så længe vi kan være så enige om et emne, som er så vigtigt, synes jeg faktisk, det er rigtig, rigtig godt, at vi i fællesskab kan arbejde videre.

Danmark har jo givet homoseksuelle mulighed for registreret partnerskab, og vi er på vej til at give bedre rettigheder til lesbiske medmødre, og nu er det også tid til at gå foran og bekæmpe synliggørelsen af de transseksuelle.

De fleste befinder sig i kategorien hunkøn eller hankøn uden at skænke det en tanke, men en mindre gruppe mennesker fødes ikke med en krop, der svarer til det køn, de føler sig som. De er transkønnede. De findes i alle samfundslag, men de har det tilfældes, at det officielle Danmark betragter dem som syge. Transseksualitet står i dag på WHO's liste over psykiske sygdomme.

Med udgangspunkt i den liste betragtes de også i Danmark som psykisk syge. I dag skal transseksuelle have en psykiatrisk diagnose gennem en lang psykiatrisk udredning før de måske kan få tilladelse til en kønsskifteoperation, der igen giver adgang til at ændre cpr-

nummeret. Rigtig mange transkønnede, vi har talt med, føler, at det er nedværdigende og stigmatiserende at skulle igennem et forløb, som skal diagnosticere dem som psykisk syge, før de kan få lov at leve som det køn, de ønsker at være. Står de op eller sidder de ned, når de tisser, går de med trusser med blonder, hvis de gerne vil være kvinde? Alle de her spørgsmål kan få os til at grine, men er faktisk enormt nedværdigende og diskriminerende for dem.

De vil gerne accepteres som den, de føler de er, men desværre er det ikke nemt at afvige fra traditionsbundne normer. For 30 år siden var det også svært for homoseksuelle at springe ud. I dag betragter vi heldigvis hverken bøsser eller lesbiske som syge, men blot som borgere med anden seksuel orientering end flertallet.

Det er på tide med en ny principiel diskussion af, hvordan vi skal behandle folk med anderledes kønsidentitet. I en række andre lande er debatten allerede i gang. Nogle er længere fremme end andre. I Frankrig har man allerede fjernet transseksuel som psykiatrisk diagnose, og Tyskland og Sverige er ved at fravige kravet om, at en transkønnet skal steriliseres, før personen må skifte køn. Danmark skal gå foran for at anerkende de transseksuelle, ligesom vi gik foran med de homoseksuelles rettigheder tilbage i 1981. Vi skal turde at gøre op med de kulturbestemte fordomme og acceptere, at det ikke behøver at være en sygdom, hvis Annette hellere vil være Arne. Danmark skal gå foran for at anerkende de transseksuelle, ligesom vi gik foran med de homoseksuelles rettigheder i 1981.

Når vi kigger på beslutningsforslaget, som Enhedslisten har lavet, og på debatten om udredning vil jeg sige, at det altid er væsentligt, at vi forbedrer kvaliteten af udredning og kigger på længden og de metoder, der bliver brugt. Det synes jeg er enormt væsentligt.

Da jeg var ude på en sexologisk klinik, må jeg ærligt indrømme, at det var en ret chokerende oplevelse at se, hvordan de her mennesker går igennem et system, som gør, at hvis ikke de var syge før, ender de nok med at blive det, for det er simpelt hen så krævende og også mange gange meget, meget nedværdigende.

Men det er jo os, der sætter rammen for det arbejde, man laver på en sexologisk klinik, og derfor glæder det mig, at sundhedsministeren går ind i det her for at kigge på, hvordan klassifikationen skal være. Det er jeg helt enig i. Samtidig skal der også gennem et udredningsarbejde kigges på den juridiske del. Vi har også allerede kontaktet WHO for at få dem til at kigge på, hvordan man også der kan presse på for at ændre klassifikationen. Det er et ord, som jeg har meget svært ved at udtale, kan jeg høre. På tirsdag er ordføreren for Enhedslisten bl.a. også med, når vi holder en konference her i Folketinget, hvor hele regeringens nedsatte udvalg, der skal kigge på det her, også deltager for at finde ud af, hvad det er for udfordringer, der er, og hvad det er for løsningsmuligheder, der er. Alt i alt synes jeg faktisk, vi er rigtig godt i gang.

Så håber jeg, at vi i fællesskab kan være med til at lave et rigtig godt udvalgsarbejde, der gør, at vi kan være enige om det, vi beslutter i sidste ende.

Kl. 10:43

Formanden:

Fru Stine Brix, en kort bemærkning.

Kl. 10:43

Stine Brix (EL):

Det er sådan set ikke for at drille, at vi stiller det her forslag. Det håber jeg heller ikke er det, der er udgangspunktet for ordføreren. Jeg synes, det er en dybt seriøs debat og en vigtig debat.

Der er simpelt hen noget, jeg ikke forstår, og det er, hvorfor man, hvis man er så enig i det, så stemmer nej. Jeg har hørt nogle svar fra nogle af de andre, der er nogle små forbehold rundtomkring, men det er der egentlig ikke fra SF's ordfører. Så hvorfor, hvis man er så enig i det, og man oven i købet åbenbart allerede er i gang, så stemme nej?

Kl. 10:43

Kl. 10:46

Formanden:

Ordføreren.

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg håber da slet ikke, at vi når så langt. Jeg håber da, at vi, hvis ordføreren grundlæggende mener, at det her er en meget, meget seriøs debat, hvad jeg faktisk tror at ordføreren mener, og det er noget, der optager os alle sammen, så har et udvalgsarbejde, hvor vi kan være enige om at se på, hvorvidt vi skal lave et ændringsforslag til teksten, og at vi skal kigge på, hvordan vi skal arbejde videre og se på, hvad det er, vi kan være enige om, sådan at vi på den måde ligesom kan arbejde videre. Jeg er da grundlæggende helt enig i, at når der er så stort og bredt et flertal bag at gøre noget, så skal vi også gribe den historiske chance. I øvrigt står det faktisk allerede i regeringsgrundlaget, at det er noget, man skal gøre noget ved. Jeg synes også som ordføreren, at jo hurtigere, jo bedre.

Kl. 10:44

Formanden:

Fru Stine Brix.

Stine Brix (EL):

Det vil jeg meget gerne være med til at kigge på. Jeg er helt åben over for, om vi kan skrue det sammen på en lidt anden måde, og så håber jeg da, at vi kan skrive historie, for det ville det være. Der er kun ganske få lande, ordføreren nævnte selv Frankrig, der er også Argentina, som har taget det her skridt. Dengang i 1981, da Danmark gik foran i forhold til at fjerne homoseksualitet fra den samme liste, gik der hele 9 år, før WHO tog det samme skridt. Så mon ikke at vi, hvis vi slutter os sammen med Frankrig og Argentina, forhåbentlig kan lægge et pres på WHO, sådan at det går lidt hurtigere. Jeg vil gerne høre ordføreren, om man er villig til at gå foran WHO, som det her forslag jo lægger op til.

Kl. 10:45

Formanden:

Ordføreren.

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg har slet ikke hørt nogen sige, at det ene udelukker det andet. Jeg synes, at man på den ene side i Danmark skal gøre, hvad man kan, for at det sprog, vi bruger, den måde, vi placerer folk i de her diagnosesystemer på, ikke er med til at stigmatisere og marginalisere, samtidig med at vi WHO-regi arbejder med at kunne ændre ting. Jeg synes ikke, at det skal være sådan, at hvis vi ikke kan gøre det ene, kan vi heller ikke gøre det andet. Danmark var et foregangsland i forhold til homoseksualitet, noget, som vi er utrolig stolte af alle sammen i dag, og det mod skal vi selvfølgelig også have, når vi skal kæmpe for, at transsexuelle kan blive ligebehandlet som alle andre borgere.

Så jeg kan slet ikke se, at der er en modsætning. Jeg håber faktisk, at ordføreren også lytter til, at der heller ikke er andre, der mener det, sådan at vi i fællesskab ligesom kan arbejde videre med det.

Kl. 10:45

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. Joachim B. Olsen som ordfører for Liberal Alliance.

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Tusind tak.

Når man hører debatten her, er det jo sådan lidt svært at finde ud af, hvad der egentlig skiller os ad. Så hvis man fokuserer på det, der samler os, nemlig at vi er enige om, at folks kønsidentitet ikke er en forstyrrelse eller en sygdom, og at vi gerne vil ændre, hvordan den bliver beskrevet, så er det jo rigtig positivt. Jeg vil også sige, som andre ordførere har sagt, at vi også er rigtig positive over for Enhedslistens beslutningsforslag.

Jeg må indrømme, at jeg blev en lille smule forvirret under den her debat, for det blev lidt sværere at gennemskue, hvad det egentlig er, der skiller os ad. Men som jeg kan forstå, så handler det altså om, hvorvidt der skal være en automatisk udredning, hvis man skal have foretaget en kønsskifteoperation. Jeg tror nok, man må sige, at den udredning, der finder sted, nok kan gøres på en lidt mere hensigtsmæssig måde, og når man ligesom sætter sig ind i, hvordan den foregår, kan man godt forstå, at den måske kan virke, ja, meget forstyrrende for dem, der er helt sikre på, at de altså er født med det forkerte køn.

Men når jeg alligevel mener, at det nok er ret fornuftigt, at der finder en eller anden form for udredning sted, er det jo, fordi hvis man går ind og ser på de spørgsmål, der er stillet i forbindelse med det her beslutningsforslag, kan man jo se, at Region Hovedstadens Sexologiske Klinik faktisk oplyser, at der er forskellige former for fortrydelse, når folk har fået foretaget den her operation, og at der faktisk også er enkelte tilfælde – det er godt nok ikke mange, men der er enkelte tilfælde – hvor folk har haft den ultimative fortrydelse, at de altså fuldstændig har fortrudt, at de har fået lavet en kønsskifteoperation. Det fortæller i hvert fald mig, at det nok er meget fornuftigt, at der er en eller en form for udredning. At den så skal være skruet sammen på en anden måde end i dag tror jeg godt at vi alle sammen kan blive enige om. Tak.

Kl. 10:48

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, Enhedslistens fru Stine Brix.

Kl. 10:48

(Ordfører for forslagsstillerne)

Stine Brix (EL):

Først vil jeg gerne sige tak for de mange kommentarer og den positive modtagelse, som jeg synes forslaget har fået.

Den 3. januar 1981 – det var, før jeg selv blev født, men er trods alt alligevel ikke så lang tid siden – fjernede Danmark som et af de første lande i verden homoseksualitet fra listen over psykiske sygdomme. I dag tror jeg de fleste tænker, at det er helt mærkeligt, at man dengang opfattede seksuel orientering som en sygdom. Selv om det forekommer mig, at det var meget, meget sent, så var vi dengang et foregangsland. Sammen med bl.a. USA var vi dermed med til at lægge et pres på WHO, som senere fjernede homoseksualitet fra diagnoselisten; det var så sent som i 1990.

Med dagens beslutningsforslag mener jeg, at Folketinget har alle muligheder for på samme måde at skrive historie, som man gjorde dengang i 1981. Vi foreslår, som det fremgår af forslaget, at transpersoner fjernes fra listen over psykiatriske lidelser fra det danske diagnosesystem.

I dag placerer Sundhedsstyrelsen transpersoner i kategorien kønsidentitetsforstyrrelser i kapitlet om psykiske lidelser. Vi foreslår ganske enkelt, at Danmark går foran og fjerner diagnosen fra vores eget system. Og det er klart, som SF's ordfører sagde, at det udelukker ik-

ke, at man samtidig arbejder videre ad det internationale spor med at få den samme forandring i WHO's klassifikationssystem.

Det er vores holdning, at en persons kønsidentitet lige så lidt som seksuel orientering er en psykisk eller, for den sags skyld, medicinsk sygdom. Det krav bakkes i øvrigt op af Amnesty International og LGBT Danmark og en lang række andre organisationer, som i flere år har forsøgt at få transkønnede taget af den her liste, hvor psykiske sygdomme er opført. Begge organisationer betragter det i øvrigt som diskrimination.

Der er få andre lande, som allerede har taget dette skridt. Det er bl.a. Argentina, hvor man helt har valgt at fjerne diagnosen, og det er Frankrig, hvor man har valgt at flytte diagnosen, så begge muligheder er til stede. Jeg mener, at vi sammen med dem kunne sende et meget kraftigt signal til resten af det internationale samfund om, at vi ikke opfatter transpersoner som syge, men som det, de er, nemlig mennesker, som har en anden kønsidentitet end den, som deres krop udtrykte, den dag de blev født.

Nogle vil måske spørge sig selv, om det overhovedet er Folketingets opgave at fastlægge diagnosekoder. Det er normalt sådan noget, som Sundhedsstyrelsen tager sig af, og er af en relativt administrativ karakter. Til dem vil jeg sige, at det selvfølgelig ikke skal være normalen, at vi her i Folketinget går så meget i dybden. Det er naturligt, at vi følger de internationale diagnosekoder på det område.

Men når vi alligevel fremsætter et beslutningsforslag, er det, fordi vi mener der er tale om en ganske, ganske særlig situation. Og jeg mener, at det er helt relevant, når Amnesty International siger, at der er tale om diskrimination. Her er der altså ikke tale om administration, men om politik, og derfor er det relevant, at Folketinget forholder sig til det.

Et af de argumenter, som vi ofte støder på som forklaring på, hvorfor transkønnede er placeret på listen over de psykiske sygdomme, er, at det skal være obligatorisk at foretage en psykiatrisk udredning, når en transperson søger behandling, og så også hermed, som vi har talt om her i debatten i dag, en egentlig diagnosticering af, om man nu er transkønnet.

Det står imidlertid i modsætning til det, som både sundhedsministeren har svaret på flere spørgsmål, og det, som en lang række internationale aktører siger, nemlig at det udelukkende er den enkelte selv, som kan afgøre, hvad vedkommendes kønsidentitet er, og hvordan man ønsker at forholde sig til sit biologiske køn. Vi mener derfor, at det er vigtigt, at man sikrer, at transpersoner frit kan reflektere og træffe beslutninger om, hvad de ønsker der skal ske med deres krop.

Et udredningsforløb bør i stedet for som i dag, hvor det går ud på at kontrollere, om man nu også har det rigtige køn på den rigtige måde, basere sig på rådgivning om, hvad operationer betyder, hvad hormonal behandling betyder, og det bør basere sig på en mulighed for refleksion, hvor man også kan stille spørgsmål og få lov til at være i tvivl. Så er det selvfølgelig klart, og det er også henvendt til Liberal Alliances ordfører, at før enhver egentlig behandling, altså før en kirurgisk behandling eller før en hormonal behandling, vil der altid være en udredning, hvor man kigger på det konkrete tiltag, der skal være, og hvordan det så skal ske – er der nogle indikationer, der taler imod osv. osv.?

Det følger derfor af vores forslag, at man ikke automatisk skal foretage en psykiatrisk udredning eller diagnosticere transkønnet som en betingelse for, at man får en kønskorrigerende behandling.

Jeg vil sige, og det ligger sådan i forlængelse af det, som jeg synes jeg har hørt flere sige, nemlig at der selvfølgelig kan være tilfælde, hvor der er en faglig indikation for at foretage en psykiatrisk vurdering. Jeg vil i øvrigt også henvise til, at Europarådets menneskerettighedskommissær, Thomas Hammarberg, udtalte i 2009, at der hverken ud fra et menneskeretligt eller et sundhedsfagligt perspektiv

er nogen nødvendighed i at give de transkønnede en psykiatrisk diagnose, før man giver dem en behandling.

Kl. 10:54

Så synes jeg også, at det er værd at bemærke LGBT Danmarks hørings svar, hvor de skriver, at praksis bliver, som følge af at man i dag kategoriserer det som en psykisk sygdom, at mange af deres medlemmer faktisk oplever at få trukket en psykiatrisk diagnose ned over hovedet, fordi man så siger, at så er der en indikation. Det kan man læse uddybet i deres hørings svar – det er meget, meget interessant og tankevækkende.

En anden indvending, som vi hører fra f.eks. Sundhedsstyrelsens side, er, at det er nødvendigt at kunne kode den behandling, man laver, for at transkønnethed kan optræde i sundhedsvæsenets systemer. Som LGBT Danmark flere gange har henvist til, kan man jo sådan set sagtens bruge de koder, der allerede eksisterer i dag i vores diagnosesystem, for f.eks. hormonelle forstyrrelser, for uønsket brystvækst, uønsket skægvekst. Det ville følge fint af, at det for transkønnede personer opleves, som om deres biologiske køn ikke er i overensstemmelse med deres oplevede køn. Så er det rigtigt, at så betragter man det som en fysisk lidelse; det er også sådan, jeg hører mange transpersoner opfatter det selv.

Til sidst vil jeg sige, at vi fra Enhedslistens side er meget, meget glade for, at regeringen har igangsat et arbejde, som skal se på reglerne for juridisk kønsskifte. Det var formentlig aldrig sket under en borgerlig regering, som gang på gang stemte de beslutningsforslag ned, som vi sammen på venstrefløjen fremsatte for at forbedre vilkårene for transpersoner. Vi synes nogle gange, det går lidt langsomt, men vi anerkender, at regeringen er stærkt optaget af at forbedre transpersoners vilkår.

Som jeg har sagt i debatten her, er det ikke en del af det kommissorie, at man skal kigge på diagnosticering og behandling, og derfor mener vi, at det her beslutningsforslag er et supplement til den arbejdsgruppe på et meget centralt område for de transkønnede. Og jeg håber derfor, at vi i udvalgsarbejdet kan nå til en enighed og forhåbentlig træffe en beslutning, som jeg i hvert fald vil betragte som historisk og som et meget, meget vigtigt signal til både de transkønnede og til omverdenen.

Kl. 10:56

Formanden:

Der er to medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det fru Camilla Hersom.

Kl. 10:56

Camilla Hersom (RV):

Tak. Ordføreren nævner, at Danmark i 1981 gik foran resten af verden ved at fjerne homoseksualitet fra den her klassifikationsliste, og at man derudover lagde et pres for også at få det ændret internationalt. Det skete så temmelig mange år efter, nemlig i 1990. Det er et resultat, vi i Det Radikale Venstre synes vi kan være stolte af, og det var et skridt, der var helt rigtigt at tage. Men mit spørgsmål går på, om ordføreren ikke vil være enig med mig i, at der alligevel er en forskel i forhold til homoseksualitet, som jo er en seksuel identitet, og som ikke kræver nogen form for indgreb uanset hvad. Hvis man er heteroseksuel, homoseksuel eller biseksuel, kræver det ingen form for indgreb for at kunne leve med sin seksualitet, og derfor var det spørgsmål alene et diskriminationsspørgsmål.

Vedrørende det, der er tale om i dag, nemlig transseksualitet, gælder, at det for en del af de transkønnede, ikke alle, men at det for en del af de transkønnede er nødvendigt at få et indgreb, før de kommer til at leve i overensstemmelse med deres egen identitet. Der findes transkønnede, som ikke ønsker en operation, men der findes også en stor gruppe, som ønsker en operation. Og i det øjeblik man skal igennem en operation eller et indgreb, er det da en anden situation i forhold til sundhedsvæsenet, i forhold til, hvordan vi skal hånd-

tere det, i forhold til, hvordan vi også kan lære af det, der foregår, forske i det, alle mulige andre ting, vi gør med alt andet, vi foretager os i sundhedsvæsenet, hvor nogle ting jo er sygdomme, der skal forhindres. Noget andet, som vi også måler og vejer og laver klassifikationer på, er sådan noget som graviditet, som jo heller ikke er en sygdom som sådan, men noget, vi følger tæt af alle mulige andre gode årsager.

Kl. 10:58

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:58

Stine Brix (EL):

Der er både ligheder og forskelle mellem homoseksualitet og transkønnet. Det anerkender jeg. Lighederne er jo, at både homoseksuelle og transpersoner historisk set har oplevet at blive kriminaliseret, sygeliggjort og diskrimineret meget voldsomt, og derfor synes jeg, det er ret vigtigt at tage opråbet fra transpersonerne alvorligt, når de opfatter det som en voldsom diskrimination, at de er opført på listen over psykiske lidelser. Det er rigtigt, at vores sundhedsvæsen møder transpersoner, og det gør de ikke på samme måde med homoseksuelle – altså på indikationen, at de er homoseksuelle. Det er rigtigt, det er en forskel. Men nu bruger ordføreren fra De Radikale jo eksemplet med de gravide, som vi også møder i vores sundhedsvæsen. Graviditet er jo ikke opført på listen over psykiske sygdomme, som ordføreren rigtigt siger, så man kunne måske forestille sig noget af det samme her. Som jeg har forstået det, er det måden, hvorpå man har gjort det i Frankrig, og det er i hvert fald en model at gøre det på, altså simpelt hen anerkende, at det ikke er inden for det psykiatriske diagnosesystem, at transkønnet hører hjemme. Det kunne være et andet sted, hvis vi vil fastholde, at der skal være en diagnose, der hedder det.

Jeg vil alligevel også godt rejse et spørgsmål omkring det, om man kan diagnosticere transkønnet. Det er jo temmelig let at diagnosticere en graviditet, men det er vanskeligt at diagnosticere transkønnet, for som LGBT Danmark rigtigt anfører, findes der ikke en evidens for, hvordan man diagnosticerer det og udreder det, og derfor oplever vi i praksis, fordi der er et krav om en diagnose, at man så opfinder meget tvivlsomme metoder i forbindelse med det og dermed også får en diskriminerende praksis. Så tingene hænger sammen på den måde.

Kl. 11:00

Formanden:
Fru Camilla Hersom.

Kl. 11:00

Camilla Hersom (RV):

Det er jeg sådan set meget enig med ordføreren i, og jeg tror også, at vi kan gøre det bedre, og det har vi jo også lagt os i selen for at det bliver.

Men jeg vil godt holde lidt fast i det der med netop diagnosticering eller udredning, eller hvad vi skal kalde det, for som jeg forstår ordføreren både i ordførertalen og i de bemærkninger, der har været, mener ordføreren, at hvis en transkønnet henvender sig til sundhedsvæsenet og siger, at vedkommende er transkønnet og ønsker en operation, så skal det, hvis vedkommende ellers fremstår fornuftigt og alt muligt andet, kunne ske bare på det.

Men ordføreren siger også i sin tale, at der skal en indikation til, før man f.eks. laver en psykiatrisk udredning. Hvilken indikation skulle det være? For jeg tror, at som det er i dag, vil indikationen jo være, at det for omverdenen er en mand, der træder ind ad døren, men han siger, at han er kvinde, eller en kvinde, der træder ind ad døren, som siger, at hun i virkeligheden er en mand. Er det ikke en

indikation, der gør, at man i alle tilfælde er nødt til at tage en eller anden form for psykologisk samtale med vedkommende for at finde ud af, hvad det er for et liv, der er levet, hvad det er for erfaringer og identitet og livsopfattelse, som gør, at man er der, hvor man ønsker en operation? Er det muligt at forestille sig, at man ville kunne sige ja til en kønsskifteoperation uden at have nogen form for psykologisk samtale eller udredning med den pågældende? Så er det klart, at det kan variere, hvordan det forløb skal være.

Kl. 11:01

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:01

Stine Brix (EL):

Der er al mulig god grund til, at der, hvor en person træder ind ad døren, som ønsker at få en behandling på baggrund af, at kønsidentiteten ikke stemmer overens med det biologiske køn, er et forløb. Det, som vi ikke mener der skal være, er en psykiatrisk udredning, men der kan sagtens være psykologsamtaler, god rådgivning, mulighed for perioder, hvor man reflekterer, inden man går i gang med et behandlingsforløb.

Men hvad skal indikationen så være for, hvornår man foretager en psykiatrisk udredning? Det kan jo være, at man opfatter personen f.eks. som psykotisk eller usammenhængende. Det kan være, at der er nogle, der vil opfatte det automatisk som psykotisk, at man ønsker at være et andet køn end det, man er født som – det gør jeg ikke. Men det kan være, at man så i øvrigt mener, at det, personen siger, ikke hænger sammen, og så tror jeg egentlig, at man som sundhedsperson ret hurtigt kan vurdere, at der er nogle ting, der ikke stemmer, og at det hellere lige må tjekkes, at alting er i orden, inden man går videre. Det er jeg sådan set tryk ved at sundhedspersoner godt kan vurdere. Det foregår hver dag alle mulige andre steder i vores sundhedsvæsen, f.eks. når man kommer på ortopædkirurgisk afdeling, at hvis vedkommende så er usammenhængende, kan man tage en psykiatrisk udredning ind over for at sikre sig, at der ikke er en behandling, der ikke bliver givet.

Kl. 11:02

Formanden:
Fru Jane Heitmann for en kort bemærkning.

Kl. 11:02

Jane Heitmann (V):

Tak for det, og endnu en gang tak til Enhedslisten for at rejse en debat, som jeg sådan set synes er væsentlig, og jeg er også rigtig glad for, at Enhedslisten anerkender, at vi fra Venstres side er positive over for, at Enhedslisten tager spørgsmålet op.

Jeg vil godt bare lige bede Enhedslistens ordfører om at bekræfte, at en psykiatrisk udredning skal sættes i stand på en faglig vurdering. Og så vil jeg gerne spørge Enhedslisten: Er det noget, som Enhedslisten vil arbejde for, altså at vi får den facet med ind, når vi nu skal i gang med udvalgsbehandlingen her om kort tid?

Kl. 11:03

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:03

Stine Brix (EL):

Det vil jeg gerne være med til at præcisere. Jeg mener egentlig, at det er det, der står i teksten, når der står ordene: at der ikke automatisk skal være en psykiatrisk udredning. Tanken ligger jo deri, i at det dermed skal være, når der en begrundelse for det, men vi kan godt præcisere det for min skyld.

Kl. 11:03

Formanden:

Så siger jeg tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Så er der ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 87:**Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod bisfenol-A.**

Af Per Clausen (EL) og Stine Brix (EL).

(Fremsættelse 20.03.2013).

Kl. 11:04

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen er åbnet. Fødevarerministeren.

Kl. 11:04

Fødevarerministeren (Mette Gjerskov):

Tak, formand. Vi skal drøfte Enhedslistens forslag om forbud mod bisfenol A i fødevarekontaktmaterialer, og at regeringen skal arbejde for, at der i EU indføres et totalt stop for brugen af bisfenol A.

Jeg vil gerne starte med at slå fast, at regeringen har stort fokus på kemi i fødevarer. Vi skal have så lidt kemi i fødevarerne som overhovedet muligt. Forbrugere skal kunne stole på, at de fødevarer, de får, og den mad, de spiser, ikke indeholder sundhedsskadelige stoffer.

Bisfenol A bruges bl.a. i plast og i nogle typer lak, som bruges på indersiden af metallemballage som f.eks. dåser og metalskruelåg, og det bruges også i proces- og transportudstyr. Der er undersøgelser, der har rejst mistanke om, at bisfenol A kan have hormonforstyrrende effekter ved meget lave doser, de såkaldte lavdosiseffekter.

Danmark indførte som et af de første lande et forbud mod bisfenol A i fødevarekontaktmaterialer til børn under 3 år. Det drejer sig om sutteflasker, tudekopper og dele af emballage som f.eks. skruelåg til babypos. Siden er stoffet blevet forbudt på EU-plan i sutteflasker, og flere EU-lande har fulgt det danske eksempel og har nu nationale forbud mod bisfenol i fødevarekontaktmaterialer til børn under 3 år.

I det fremsatte beslutningsforslag foreslår Enhedslisten, at regeringen skal arbejde for, at der i EU indføres et totalt forbud mod brugen af bisfenol A i fødevarekontaktmaterialer og mod salg af fødevarekontaktmaterialer, der indeholder bisfenol A. Forslagsstillerne foreslår samtidig, at regeringen sideløbende med arbejdet om at få stoffet forbudt i EU også indfører et nationalt forbud mod bisfenol A i alle fødevarekontaktmaterialer med ikrafttræden i 2015. Derudover foreslås det frem til 2015 at have et mærkningskrav, som advarer gravide, ammende og børn mod at indtage fødevarer fra emballage indeholdende bisfenol A.

Jeg vil i den sammenhæng nævne, at Frankrig har vedtaget et totalforbud i 2015. I det franske forbud indgår, at mulighederne for sundhedsmæssigt acceptable alternativer til bisfenol A skal afklares, inden forbuddet træder i kraft. De har altså sådan set lavet det, vi kunne kalde en kattelem i deres beslutning.

Jeg vil gerne slå fuldstændig fast, at jeg tager de sundhedsmæssige vurderinger, som er udarbejdet for bisfenol A, meget alvorligt. Den seneste europæiske risikovurdering er lavet af det franske nationale fødevarerikkerhedsagentur. DTU har set på den franske vurdering, og selv om de ikke umiddelbart fuldt ud kan støtte konklusionen i ANSES-risikovurderingen af potentiel risiko ved bisfenol A, har de oplyst, at deres helhedsvurdering af studierne rent faktisk giver anledning til en væsentlig usikkerhed om effekterne af bisfenol A ved lave doser. DTU Fødevarerinstitutionen anbefaler derfor, at man overvejer en lavere værdi for det acceptable daglige indtag af bisfenol A. Derudover er EU's fødevarerikkerhedsautoritet EFSA også ved at foretage en helhedsvurdering af de tilgængelige studier. Det endelige resultat af det arbejde ventes at komme til november.

Jeg vil gerne understrege, at jeg er meget optaget af, at der ikke er sundhedsskadelige stoffer i vores fødevarer, men for at kunne træffe en beslutning om en ændret regulering af bisfenol A i fødevarer er det helt afgørende, at vi har et fuldt overblik over grundlaget herfor samt konsekvenserne. Og det har vi ikke på nuværende tidspunkt. Vi har brug for at vide, at der er sikre alternativer. På nuværende tidspunkt kan der f.eks. være problemer med at erstatte bisfenol A i emballage til sure produkter som f.eks. dåser til cola. I forhold til produkter rettet mod børn under 3 år har det været muligt at finde alternativer til bisfenol A-baseret lak, som f.eks. bruges på indersiden af skruelåg til babypos på glas, fordi den slags fødevarer er pH-neutrale eller kun svagt sure, og dermed har man kunnet finde et alternativ.

Et totalforbud mod bisfenol A inden for en kort årrække som foreslået af Enhedslisten må efter vores første vurderinger forventes at få meget store erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det er, fordi der ikke på kort sigt forventes at være tilstrækkeligt brugbare alternativer til bisfenol A – i hvert fald ikke i emballage til alle typer fødevarer. Det vil ifølge fødevarerindustrien de facto gøre det umuligt at producere og sælge visse typer emballerede fødevarer og drikkevarer i Danmark. Hvis det er rigtigt, vil det jo betyde, at fødevarerindustrien mister produktion og salg af mad og drikkevarer i emballage, der indeholder bisfenol A. Det vil have store konsekvenser for danske arbejdspladser i industrien og detailhandlen. Der ligger så selvfølgelig også det element i det, at vi ved at indføre skrappe danske regler på den her måde – uden et gennearbejdet beslutningsgrundlag – risikerer en traktatkrænkelssag i EU.

Kl. 11:10

Regeringen er altså indstillet på en grundig afdækning af problemet. Det er vigtigt, at forbrugere er trygge ved de produkter, de køber. Derfor vil regeringen tage initiativ til, at der bliver udarbejdet grundige analyser af de sundhedsmæssige, erhvervsøkonomiske og juridiske konsekvenser ved en ændret regulering af bisfenol A i fødevarer og fødevarekontaktmaterialer. Regeringen vil også i vores løbende dialog med erhvervet drøfte muligheder for udvikling og afprøvning af alternativer til bisfenol A. Vi skal i første omgang have afdækket det videnskabelige grundlag, og så skal vi have de erhvervsøkonomiske og juridiske konsekvenser. På den baggrund og på det tidspunkt vil regeringen tage stilling til en eventuel ændret regulering af bisfenol A. Vi vil selvfølgelig parallelt med det arbejde søge at påvirke arbejdet i EU i forhold til at styrke den fælles regulering af bisfenol A. Der kan jo også komme nye informationer frem, når EFSA fremlægger sin vurdering.

Hvis jeg skal opsummere, vil regeringen tage initiativ til en grundig videnskabelig afdækning, vi vil drøfte alternativer til bisfenol A med erhvervet, og vi vil fortsat arbejde med at fremme fælles løsninger i EU omkring reguleringen af bisfenol A. Jeg vil gerne sige, at den konklusion meget gerne må opfattes som et meget kraftigt vink med en vognstang til erhvervet om, at de lige så godt kan gå i tænkeboks for at finde alternativer til bisfenol A. Tak.

- Kl. 11:11 sætter vi de her undersøgelser i gang, og så er jeg parat til at tale også med Enhedslisten om det. Kl. 11:15
- Formanden:**
Der er to korte bemærkninger. Først hr. Per Clausen.
- Kl. 11:12 **Formanden:**
Hr. René Christensen for en kort bemærkning. Kl. 11:15
- Per Clausen (EL):**
Tak for ministerens indlæg. Jeg opfatter det som en meget klar markering af, at det her spørgsmål er noget, regeringen tager meget alvorligt, og at man i erhvervslivet ikke skal læne sig tilbage i stolen og tro, at det her går over, for der kommer en regulering.
Men jeg vil godt stille et enkelt spørgsmål til ministeren. Når det nu er sådan, at DTU har dokumenteret, at hvis drægtige rotter indtager bisfenol A, giver det effekt hos deres unger, så må det give anledning til bekymring i forhold til gravide. Synes ministeren derfor ikke, at det må være rimelig hurtigt at sikre, at gravide faktisk havde mulighed for ved hjælp af en ordentlig mærkning at se, om de produkter, de køber, bliver emballeret i emballager, som indeholder bisfenol A? For kernen er jo, at da vi i sin tid fik gennemført forbuddet mod Bisfenol A i produkter til 0-3-årige, var det sådan set på baggrund af en undersøgelse, der dokumenterede, at der var problemer, hvis der var gravide, der indtog de her stoffer, fordi det fik nogle meget negative konsekvenser for deres børn. Kl. 11:13
- Formanden:**
Ministeren. Kl. 11:13
- Fødevarerministeren (Mette Gjerskov):**
Altså, man kan i hvert fald sige, at DTU Fødevareinstituttet jo har oplyst, at deres helhedsvurdering har givet anledning til usikkerhed om effekterne af bisfenol A ved lave doser, og det er jo det, vi taler om, for der er allerede grænser. DTU Fødevareinstituttet anbefaler, at man overvejer en lavere værdi for det acceptable daglige indtag af bisfenol A, og det er jo netop det, vi skal have gravet dybere i. Kl. 11:13
- Formanden:**
Per Clausen. Kl. 11:13
- Per Clausen (EL):**
Det forstår jeg godt. Jeg forstår også, at ministeren og regeringen er meget optaget af fødevareindustriens indtjening her i landet. Men hvis nu hensynet til fødevareindustrien fører til, at man ikke får gennemført et effektivt indgreb mod bisfenol A, har forbrugerne så ikke krav på dog at vide, om de produkter, de køber, indeholder bisfenol A? Det er jo en helt anden problemstilling, nemlig: Skal det være sådan, at man tydeligt og klart kan se, at her er der bisfenol A i, muligvis oven i købet med en mærkning om, at det anbefales, at gravide ikke bruger de her produkter? Kl. 11:14
- Formanden:**
Ministeren. Kl. 11:14
- Fødevarerministeren (Mette Gjerskov):**
Man kan sige, at det kunne i hvert fald være en konsekvens. Altså, det kunne jo være en konsekvens, hvis ikke man kan erstatte bisfenol A med noget andet og det vil få enorme erhvervsøkonomiske konsekvenser for fødevareindustrien, så man reelt bare taler om, at man i stedet for at udfase nogle produkter laver en mærkning på dem. Det vil være en mærkning, som man jo på en eller anden måde skal have godkendt i EU, men det kan blive en konsekvens på et tidspunkt. Nu
- Kl. 11:11 sætter vi de her undersøgelser i gang, og så er jeg parat til at tale også med Enhedslisten om det. Kl. 11:15
- Formanden:**
Hr. René Christensen for en kort bemærkning. Kl. 11:15
- René Christensen (DF):**
Tak. Det er jo interessant at høre ministeren, som siger, at man ikke er helt sikker på, at man kan indføre et forbud. I 2009, da ministeren var medforslagsstiller på B 42, var ministeren helt afklaret, med hensyn til at man kunne lave et forbud. Nu er der gået 4 år, og nu er man så blevet usikker på, om man nu er klar til det, man var klar til i 2009.
I det beslutningsforslag, der var i en tidligere samling, var det jo Dansk Folkeparti, der stillede nogle ændringsforslag, der gjorde, at vi i dag står med det her gode forbud i Danmark for de 0-3-årige, og det lykkedes jo også for regeringen at få det kørt igennem i EU, så man også fik et forbud i EU.
Så jeg vil egentlig spørge ministeren: Hvor meget vil ministeren nu lægge kræfter i, at vi arbejder videre med at finde ud af, hvordan vi kan få udfaset det her produkt? Det tror jeg faktisk der er rigtig mange der er enige at vi altså skal have udfaset på en fornuftig og hurtig måde. Nu sagde ministeren, at det her arbejde bliver sat i gang – hvor hurtigt vil vi få resultater af det her arbejde? Kl. 11:16
- Formanden:**
Ministeren. Kl. 11:16
- Fødevarerministeren (Mette Gjerskov):**
Jeg vil sige, at det jo faktisk er sådan med bisfenol A, at vi løbende får nye informationer, dels om bisfenol A's virkning, dels om, hvorvidt der er alternativer. For det er jo en af de ting, der er rigtig vigtige at holde øje med: Kan man faktisk gøre noget andet i stedet for, eller får man bare noget, der er værre?
Det, der vel er den store forskel nu, er, at opgørelsen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser på nuværende tidspunkt viser noget meget voldsomt, og det er vi naturligvis nødt til at tage alvorligt i en tid med økonomisk krise og arbejdsløshed.
Jeg kan ikke vide, præcis hvor lang tid alle undersøgelser vil tage, men vi skal jo have EFSA's undersøgelse med, som kommer i efteråret, og vi skal have en ordentlig videnskabelig afdækning af det her. Så det kan jo godt tage noget tid. Men det ændrer ikke ved, at jeg vil gøre, hvad jeg kan, for, at det her går så hurtigt som muligt. Kl. 11:17
- Formanden:**
Hr. René Christensen. Kl. 11:17
- René Christensen (DF):**
Tak. Det var sådan, sidste gang vi blev enige om at få lavet det her forbud, at det jo var DTU, der faktisk gik imod EFSA. Der var man altså mere klar til at være kritisk i Danmark, end man var i EU. Jeg kunne også forstå på ministerens tale, at det, man er mest bange for, egentlig er, hvis der nu kommer noget fra EU – altså hvis vi nu gør noget, så EU bliver sure på os. Men hvis DTU kan sige til at os, at her skal vi altså bruge forsigtighedsprincippet, skal vi så det? Det var det, vi gjorde sidst i forhold til de 0-3-årige, og det er også det, hr. Per Clausen spørger til i forbindelse med de gravide – altså skal vi bruge forsigtighedsprincippet? Skal vi bruge forsigtighedsprincippet eksempelvis i fede produkter? Det er jo sådan med de fede produk-

ter, at de har en større tendens til at trække bisfenol A ud af det her kontaktmateriale, der er.

Så jeg vil bare spørge ministeren: Har ministeren så meget mod, at hun er klar til, hvis vi nu får sat det her arbejde i gang i Danmark og det viser sig, at DTU kommer frem til nogle anbefalinger, som går ud over, hvad EFSA siger, at træffe de beslutninger, der skal til, også ud fra et forsigtighedsprincip?

Kl. 11:18

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:18

Fødevarerministeren (Mette Gjerskov):

Hvis det er nødvendigt, er jeg parat til at benytte mig af forsigtighedsprincippet, men jeg må også sige, at det i den her sag altså ikke handler om, hvorvidt man er bange for EU. Der tror jeg, Danmark har vist før, at man godt kan udvise handlekraft, og det vil vi jo selvfølgelig kunne igen. Men det skal jo helst være en sag, der holder, og det er det, jeg sådan set gerne vil sørge for – altså at have alle informationer på plads, så det er en sag, der holder.

Kl. 11:18

Formanden:

Tak til ministeren. Der er ikke flere, der vil spørge om noget.

Ifølge mine oplysninger er det fru Jane Heitmann, der er ordfører for Venstre, men det er det ikke, det er hr. Erling Bonnesen. (*Erling Bonnesen (V): Det står ikke på listen?*). Nej. (*Erling Bonnesen (V): Det er en fejltagelse.*)

Værsgo til hr. Erling Bonnesen som Venstres ordfører.

Kl. 11:19

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Det forbud, vi har nu, gælder et fornuftigt og tydeligt defineret varesortiment, det gælder eksempelvis sutteflasker, tudekopper og glas med børnemad.

Hvis vi laver et altomfattende forbud nu, vil det betyde, at der vil skulle laves en omfattende omrokering i produktionen af et utal af fødevarer og emballager. Et sådant forbud vil nemlig gælde alle typer af fødevarer på dåser og glas. Ligeledes vil det også gælde alle vandbeholdere, fødevarerbeholdere og meget mere. Det vil alt sammen ske uden præcis videnskabelig dokumentation for, at forbrugers beskyttelsen så vil øges. Det vil have uforholdsmæssigt store konsekvenser for alle led i fødevarerindustrien og for forbrugernes muligheder for valg af fødevarer.

Det er helt oplagt, at vi naturligvis skal sørge for, at forbrugerne trygt kan købe ind blandt varerne i supermarkedet. Derfor skal der sættes ind med et forbud, når det viser sig, at et bestemt stof har skadelige effekter. Men det skal gøres proportionalt med den usikkerhed, der er om stoffet. Det er helt oplagt, at vi naturligvis skal følge forskningen i bisfenol A nøje, og hvis eller når der kommer ny, forskningsbaseret viden, der giver anledning til at udvide beskyttelsesforanstaltningerne, skal vi tage et nyt kig på forbuddet og justere det.

Vi vil i den nærmeste fremtid få en afklaring på, om der er effekter af lavere doseringer af bisfenol A. Den europæiske fødevarsikkerhedsautoritet EFSA er undervejs med en ny vurdering af bisfenol A, som afleveres i løbet af 2013. I Tyskland vurderer man herudover stoffet i henhold til kemikalielovgivningen. Også denne vurdering forventes at foreligge her i 2013. Miljøstyrelsen kom i marts med en strategi for risikohåndtering af bisfenol A i Danmark. Og styrelsen foreslår, at der ikke på nuværende tidspunkt tages reguleringsmæssige initiativer, men at man afventer og venter med at tage stilling til,

om der er behov for yderligere tiltag, til de omtalte vurderinger foreligger.

Venstre støtter Miljøstyrelsens forslag til en strategi for risikohåndtering af bisfenol A, og Venstre kan derfor ikke støtte dette forslag, som det foreligger for nuværende. Jeg skal også hilse fra fru Lene Espersen fra Det Konservative Folkeparti og sige, at de heller ikke kan støtte forslaget, som det foreligger nu.

Kl. 11:21

Formanden:

Tak. Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:21

Per Clausen (EL):

Nu var det jo ikke sådan en meget voldsom afvisning fra hr. Erling Bonnesens side, så jeg skal prøve at stille mit spørgsmål på samme forholdsvis venlige måde. Jeg vil bare spørge hr. Erling Bonnesen, om han mener, at der er nogen reel tvivl om, at bisfenol A er skadeligt. Mener han, at der er nogen reel tvivl om, at det, at der er bisfenol A i materialer, som der opbevares fødevarer i, betyder, at mennesker indtager bisfenol A? Det er det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Er hr. Erling Bonnesen ikke enig med mig i, at hvis vi ved om nogle produkter, at de er farlige, skal de ud-fases, også selv om det giver fødevarerindustrien nogle vanskeligheder?

Kl. 11:22

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:22

Erling Bonnesen (V):

Alle kan se, at det er oplagt, at der er problemer med det her stof. Det er også derfor, det tidligere har været behandlet flere gange i Folketingssalen. Og der er også lavet præcise forbud mod en række afgrænsede produkter, som det også er fremgået af debatten i dag. Det støtter vi jo fuldstændig op om.

Men jeg har også markeret tydeligt her, at som en følge af, at der er de her problemer, skal vi følge det præcist. Jeg har også markeret, at når vi så har præcis, veldokumenteret viden om det, om jeg så må sige, så man kan afveje indsatsen i forhold til de risici, der ligger i det, sådan at vi også fortsat kan få samfundet og området til at fungere, så skal vi handle præcist på det. Men vi skal have fast grund under fødderne for at kunne være præcis i styringen af det her. Så det tror jeg siger det sådan nogenlunde så godt, som jeg kan svare på det nu.

Kl. 11:23

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 11:23

Per Clausen (EL):

Jeg er jo glad for, at Venstre i denne sag er enig med Enhedslisten grundlæggende set. Jeg kan huske en tidligere fødevarerminister fra Venstre, der var lidt langsom til at opfatte det. Men det hjalp da, da vi fik en anden fødevarerminister, selv om vedkommende også var fra Venstre. Så det kan godt lade sig gøre.

Jeg opfatter det på den her måde, at det, hr. Erling Bonnesen siger, er, at Venstre er indstillet på at deltage konstruktivt i det udvalgsarbejde, der nu skal foregå, med henblik på at sikre, hvis vi kan blive enige om, at der er behov for et forbud og/eller en mærkningsordning eller andre tiltag, at vi så kan gennemføre dem, og at vi kan gennemføre dem rimelig hurtigt.

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:24 kan gøre. Stoffet skal vi være opmærksom på også fremkommer eller bruges i mange andre forbindelser, bl.a. i mobiltelefoner og CD-skiver, selv om de er på vej ud.

Erling Bonnesen (V):

Spørgerens tolkninger af tidligere ordføreres taler og ministerens osv. skal jeg ikke kommentere og gå længere ind i. Det må stå for ordførerens egen regning og vurdering.

Jeg har klart og tydeligt markeret, at vi i Venstre følger det her meget opmærksomt. Naturligvis deltager vi også i arbejdet i Fødevarerudvalget i den her sag. Det ligger også sådan ret tydeligt i forlængelse af det, jeg allerede har markeret. Jeg markerer bare, at vi så også lige præcis skal have de her forskningsbaserede resultater og undersøgelser, vi skal have den viden helt på plads, så vi har fast grund under fødderne, så vi ikke bare kommer til at lave et eller andet – nu vil jeg ikke sige, at det sådan vil være noget rent symbolsk, for der er problemer på området, som vi skal håndtere, vi skal bare håndtere dem professionelt og præcist, sådan at det ikke bare bliver, man kan sige, et generelt forbud, som skaber uforholdsmæssig store problemer.

Vi skal være præcise og afgrænse, hvad det er for nogle konkrete skridt, vi tager for at matche de dokumenterede problemer, der så bliver forelagt os.

Kl. 11:24

Vi deler forslagsstillernes opmærksomhed på risici ved anvendelse af visse stoffer, men et her og nu-forbud vil imidlertid være at gå for langt. Det vil give risiko for, at fødevarer ikke behandles på en måde, der sikrer mod, at de fordærves, eller at vi får nogle erstatninger af bisfenol A, som vi ikke kender rækkevidden af.

Vi deltager gerne i drøftelser, der bedre kan sikre mod risici fra bisfenol A, og som fremmer indførelsen af bedre løsninger ved at bruge andre og mindre risikobetonede produkter. Vi vil støtte arbejdet i at få indført EU-retningslinjer på det her område, idet vi synes, at der er et fælles konkurrencegrundlag, som også skal komme forbrugerne til gode.

Kl. 11:28

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. René Christensen, Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 11:29

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Tak, formand. Så står vi med et forslag om et forbud mod bisfenol A, og fra Dansk Folkepartis side er vi sådan set glade for at se det her forslag igen. Det var jo sådan, at sidste gang forslaget var oppe, nemlig i 2009, var det de ændringsforslag fra Dansk Folkeparti, der gjorde, at vi står med det forbud, vi har i dag i Danmark, og som har gjort, at man også har et forbud i EU, og at flere lande også har det nationalt.

Det, der så kan undre lidt, er, at ministeren er heroppe og egentlig taler ret pænt om det og har en konstruktiv tilgang til det. Jeg husker, at sidste gang vi havde det, altså i en tidligere samling, var det jo ikke færre end tre nuværende ministre, der var medforslagsstillere på det, og det var fru Margrethe Vestager, fru Mette Gjernskov og fru Pia Olsen Dyhr. Hvis det nu var Dansk Folkeparti, der havde været støtteparti, som det var tidligere, tror jeg egentlig bare, vi var gået til regeringen og havde sagt: Skulle vi ikke tage at få gennemført de ting, vi er enige om? Men der bruger man åbenbart en anden taktik i Enhedslisten. Fred være med det, for sådan kan man jo arbejde på forskellige måder.

Det, jeg vil sige, er, at Dansk Folkeparti gerne vil, ligesom vi var sidste gang, være meget konstruktive i forhold til forslaget her, og det hørte jeg sådan set også ministeren ville, og derfor vil jeg egentlig foreslå, at vi kan fortsætte det gode samarbejde, der var i Fødevarerudvalget sidste gang, også nu. Det, som Dansk Folkeparti vil foreslå forslagsstillerne, er, at vi arbejder godt sammen og bredt sammen om at få lavet en beslutning i udvalget, hvor vi pålægger regeringen at arbejde fremadrettet mod at få udfaset de her produkter, sådan at vi også har fat i den anden ende, og så vi får en beretning, som vi indimellem kan tage op i udvalget, så vi kan se, hvor langt vi så er kommet.

Derfor vil vi i Dansk Folkeparti gerne arbejde meget konstruktivt fremadrettet med det her beslutningsforslag og håber på, at en beretning kunne blive det, som vi kunne ende med, så vi kan holde fast i den ene ende, så regeringen arbejder fremadrettet.

Kl. 11:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:31

Per Clausen (EL):

Det er jo udmærket, at hr. René Christensen redegør for de historiske omstændigheder. Jeg vil bare spørge, om hr. René Christensen ikke

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Orla Hav som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:25

Kl. 11:25

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det. Enhedslisten kommer med sit beslutningsforslag, og jeg vil gerne udtrykke stor anerkendelse for beslutningsforslaget. Det er hævet over enhver tvivl, at vi som samfund skal være på stikkerne, når det gælder om at sikre befolkningen mod mulige risici fra stoffer, vi tillader kommer i berøring med vore fødevarer. Vi skal være forsigtige. Vi skal til gengæld også være realistiske i vurderingen af de konsekvenser af mulige alternativer og mulige konsekvenser for vores produktion. Og derfor skal vi lave eventuelle indgreb på et oplyst grundlag.

Derfor hilser jeg med glæde de oplysninger, som ministeren fremkom med i dag, velkommen. Ministeren vil sætte et udredningsarbejde i gang, som kan være med til yderligere at få oplyst det grundlag, som vi skal have for at sikre befolkningen mod u hensigtsmæssige virkninger af bisfenol A.

Danmark har jo som bekendt en grænseværdi, som hedder 600 mikrogram pr. kg. Det, jeg har kunnet læse mig frem til, er, at der ikke er nogen fødevarer, der kommer i nærheden af denne grænseværdi. Selv sodavand er nede på 0,17-0,34 mikrogram pr. liter, så vi er langt fra grænsen. Dertil kommer så det danske forbud mod produkter, hvor bisfenol A kan komme i berøring med små børn, der jo er de mest sårbare. Forbuddet omfatter som nævnt sutteflasker og emballage med indvendig lakering, der indeholder bisfenol A. Men vi anerkender, at der er fremkommet oplysninger, der tyder på, at selv meget små koncentrationer af bisfenol A kan have en vidtrækkende helbredspåvirkning. Specielt vil jeg gerne udtrykke, at for så vidt angår fostre, skal vi være særlig opmærksomme.

I øjeblikket er det sådan, at man ikke umiddelbart kan erstatte bisfenol A. Og hvis man gør det her og nu, ja, så er der en risiko for, at det bliver erstattet af andre stoffer, som kan påvirke vores miljø og vores helbred på en måde, som i dag ikke er belyst, og som vi ikke har mulighed for at regne sammen på hvilke skadevirkninger

er enig med mig i, at det, der var muligheden tidligere, var, at Socialdemokraterne og SF og Det Radikale Venstre kunne man altid regne med i de her sager, dengang de ikke var regeringspartier, og når man så også kunne regne med Dansk Folkeparti, var der jo et flertal. Desværre kan man jo ikke regne med Venstre og Det Konservative Folkeparti, så sådan et egentligt alternativt flertal i forhold til regeringen har vi jo ikke. Men når det er sagt, så kan jeg forsikre hr. René Christensen for, at vi selvfølgelig følger sagen, og jeg synes, det er meget fornuftigt, at vi, der er enige om, at der skal ske noget på det her område, og at det skal ske hurtigt, holder sammen i den videre proces og lægger et fælles pres på regeringen.

Kl. 11:31

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:31

René Christensen (DF):

Jeg vil bare kvittere for det, som ordføreren sagde, og jeg ser frem til udvalgsbehandlingen, hvor vi kan arbejde videre med at få lavet en fornuftig tekst.

Kl. 11:32

Første næstformand (Bertel Haarder):
Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så går vi til Det Radikale Venstres ordfører, fru Lotte Rod.

Kl. 11:32

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak til Enhedslisten for at rejse den her meget vigtige debat. Jeg deler bekymringen over, at så mange danskere har svært ved at få børn, og som politikere har vi jo et ansvar for at sikre, at det, vi spiser, det, vi smører på vores hud, og det, vi i det hele taget rører ved, ikke er hormonforstyrrende. Der er en mistanke om, at bisfenol A kan have hormonforstyrrende effekter og give problemer med indlæringssevnen. Derfor har vi jo også i Danmark indført et forbud mod bisfenol A i fødevarekontaktmaterialer rettet mod 0-3 årige.

Med forslaget i dag vil Enhedslisten så gøre det helt forbudt. Jeg kan godt forstå Enhedslistens intention, men desværre er det ikke helt så nemt, som Enhedslisten lægger op til. For nogle fødevarer er der alternativer for; det gælder typisk de pH-neutrale eller de svagt sure produkter. Men for andre fødevarer findes der i dag ikke nogen sikre, gennemtestede erstatninger, og det er typisk meget sure produkter eller produkter i store dåser af tin. Så sat lidt på spidsen kan man altså ikke bare bruge den løsning, vi kender fra baby-mad, til colaer eller til dåsetomater.

Derfor har vi jo en fælles opgave, i forhold til at vi får udviklet nogle alternativer og får afprøvet dem, sådan at vi er sikre på, at alternativerne ikke er lige så slemme eller måske endda værre en bisfenol A. Så i Radikale Venstre er vi godt tilfredse med, at regeringen diskuterer mulighederne med erhvervet for at udvikle og afprøve alternativer til bisfenol A, og vi vil gerne være med til at sørge for, at der bliver udarbejdet grundige analyser af både de sundhedsmæssige, de erhvervsøkonomiske og de juridiske konsekvenser ved at ændre reguleringen af bisfenol A i fødevarer og fødevarekontaktmaterialer. Og vi vil arbejde for at påvirke arbejdet i EU i forhold til en eventuel styrkelse af den fælles regulering af bisfenol A.

Så i Radikale Venstre kan vi ikke støtte det her beslutningsforslag, men vi vil meget gerne arbejde konstruktivt for et beslutningsgrundlag med henblik på at vurdere konsekvenserne af at udfase bisfenol A. Og så er det jo dejligt at få det her forslag fra Enhedslisten, som viser, hvor vigtigt det er, at vi har EU og gør ting i fællesskab.

Kl. 11:34

Første næstformand (Bertel Haarder):
Kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:34

Per Clausen (EL):

Nu kunne man også sige, at dette forslag viser, at EU undertiden fungerer forsinkende i processerne, men lad det nu være. Jeg vil bare spørge fru Lotte Rod, om hun ikke er enig med mig i, at hvis man skal sikre en hurtig reaktion fra erhvervslivets side på det her område, så kunne der vel være to redskaber, man godt kunne overveje at anvende. Det ene er en udfasningsplan. Jeg har lidt erfaring med, at det ikke er altid, at samtaler og drøftelser med erhvervslivet fører til ret meget, hvis man ikke lægger et pres på dem. Det andet kunne jo være en mærkningsordning, som ligesom synliggør for folk, at der altså er nogle produkter, som ud over alt det andet skidt, man kan sige om dem – sådan er det i hvert fald i forhold til cola – også rummer en risiko for at indholde bisfenol A, særlig af hensyn til gravide, hvor vi ved, at der er en særlig risiko, også når indtaget er forholdsvis begrænset.

Kl. 11:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:35

Lotte Rod (RV):

Nu kommer det vel an på, hvem der taler sammen og hvordan. Jeg tror, at Enhedslistens ordfører skal bide mærke i, at vores minister netop sagde, at det her er et alvorligt vink med en vognstang til erhvervet.

Kl. 11:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Tak til den radikale ordfører. Så går vi til SF's ordfører, hr. Steen Gade.

Kl. 11:36

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak. Hormonforstyrrende stoffer er et alvorligt problem. Det er alvorligt med de risici, der er for forstyrrelser. Det er også alvorligt, fordi vi faktisk vidensniveau mæssigt er et for dårligt sted. Det er 18 år siden, tror jeg, lige netop i år, at Folketinget holdt den første eks-perthøring om hormonforstyrrende stoffer, og siden da har vi i hvert fald beskæftiget os med det. Og det gør vi så også i dag.

Bisfenol A er så et stof, som man er rimelig sikker på er ganske problematisk også ved lavdosis. Det fører jo så til, at det at diskutere grænseværdi bør være helt åbenlyst. Det må være helt åbenlyst, at den viden, vi sidder med på nuværende tidspunkt om bisfenol A, gør, at den så voldsomme og så høje grænseværdi, som man faktisk har, bør sættes ned. Ministeren gav også udtryk for, at det var sådan, man tænkte i vores eget rådgivningsfelt, altså at den nok skulle ned-sættes. Det skal selvfølgelig diskuteres og dokumenteres osv., så det opfatter jeg som en vigtig del af, at vi får gjort noget.

Så lægger forslaget op til, at der skal være to spor: et EU-spor og et nationalt spor. Jeg er som den radikale ordfører ret begejstret for, at Enhedslisten lægger så meget vægt på EU-sporet, og jeg kan til hr. Per Clausen sådan lidt søgt sige, at jeg jo også en gang har været modstander af EU – det er godt nok rigtig mange år siden, og i dag er jeg meget stærk tilhænger – men det kan ende galt, det her, vil jeg sige til hr. Per Clausen, når man fremsætter den slags forslag. Det kan simpelt hen ende med, at man indser, at man er nødt til for en lang række forslags vedkommende også at få det vedtaget i EU. Der-

for kan man jo godt nogle gange gå foran, men det er jo netop for, at det skal ses i sammenhæng med det marked, som vi agerer i. Det marked, som vi agerer i, er jo markedet for konserverdåser og andre emballager til fødevarer, både flydende og faste.

Her vil jeg sige, at den store forskel – det siger i hvert fald de oplysninger, jeg har skaffet mig – der er, på, hvilke fødevarer der er i hvilke produkter, jo gør, at jeg synes, det ville være fantastisk vigtigt at benytte beslutningsforslaget her til også at få præciseret noget om den substitution, som jeg anser for det vigtigste her. Ligesom man siger i andre diskussioner om kemi og hormonforstyrrende stoffer, er det sådan set substitution, der er vigtigt. Der er to slags substitution – hvis vi nu tager konserverdåsen med de fede fødevarer, som er det værste af det, vi ved. Man tænker tit i en substitution, og så når man nogle astronomiske tal for, hvor dyrt det her vil være. Man siger måske: Vi skal finde et eller andet stof, som kan smøres inden i konserverdåsen. Men det kunne være, man ikke skulle bruge konserverdåser længere.

Jeg har slået op på Google, tror jeg det var, og set, at konserverdåsen blev opfundet i 1809, så man må vel sige, at det er noget rigtig gammel teknologi, vi har her, som vi så har smurt noget på for at få til at virke lidt bedre. Det er helt utroligt at tænke på, hvad det er for noget elendigt gammelt skidt, vi pakker så mange fødevarer ind i. Og jeg er ikke i tvivl om, at hvis der blev sat nogle millioner euro ind på at udvikle alternative emballager og man ikke bare tænkte på, at man skulle smøre noget andet i – det er jo noget med at få hjernen vendt rundt i de her tanker – er jeg sikker på, at der også kan tænkes, og at noget kan udvikles, inden for den tidsramme, vi har.

Jeg håber, vi kan få en samlet politik på det her område, og jeg synes egentlig, at Enhedslistens beslutningsforslag egner sig til, som Dansk Folkepartis ordfører sagde, at vi får skrevet en samlet politik, der handler om den danske indsats, om EU's indsats, om rådgivning, om substitution – en samlet politik, som vi så med visse mellemrum kan kigge på og se, hvordan vi har fremdrift i sagen.

Kl. 11:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så går vi til Liberal Alliances ordfører, som er hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 11:40

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

På vegne af hr. Villum Christensen skal jeg holde følgende ordførertale:

Med forslaget vil forslagsstillerne forbyde bisfenol A – BPA, som det også kaldes – som anvendes til at fremstille diverse plastprodukter, der bruges som emballage. Baggrunden er, at de sidste 25 år har vist, at store koncentrationer af stoffet kan virke hormonforstyrrende i dyreforsøg. Dette er ikke i sig selv relevant, da de koncentrationer, man udsættes for via emballering i fødevarerindustrien, er stærkt begrænset. Der nævnes bl.a., at et menneske på 60 kg dagligt skal drikke 600 l vand af en bisfenol A-holdig vanddunk for at nå de nuværende grænseværdier, som er fastsat efter et konservativt skøn baseret på den tilgængelige videnskab.

Forslagsstillerne henviser bl.a. til DTU Fødevareinstituttets vurdering. Dette virker misvisende, når DTU Fødevareinstituttet er nået frem til så markant anderledes konklusioner end forslagsstillernes.

DTU Fødevareinstituttet skriver:

»DTU Fødevareinstituttet har vurderet de tilgængelige studier, hvor BPA er rapporteret at kunne påvirke udviklingen af nervesystemet hos gnavere efter lavdosiseksponering. DTU Fødevareinstituttet mener ikke, at de har en tilstrækkelig styrke, som kan begrunde ændring af den NOAEL, som danner grundlag for EFSAs TDI på 50 mikrogram/kg.«

Videre hedder det:

»Alt i alt, er det DTU Fødevareinstituttets vurdering, at studiet ikke afklarer eller ændrer på usikkerheden ved BPA's effekter på udviklingen af nervesystemet eller adfærden hos gnavere ved lav dosering med BPA.«

DTU finder altså det stik modsatte af forslagsstillerne, nemlig at den nye viden ikke kan begrunde en ændret risikovurdering af bisfenol A. Samtidig er der generelt et problem med, hvordan videnskabens sprogbrug oversættes til politisk sprogbrug. Rapporten, som der henvises til fra Center for the Evaluation of Risks to Human Reproduction, konkluderer på linje med bl.a. de amerikanske sundhedsmyndigheder, at der er evidens for »some concern«, som de skriver, i forhold til eksponering af fostre. »Some concern« betyder ikke en behård sammenhæng, men er tværtimod den mildeste risikovurdering. Det skal betragtes, som at der anses for at være et behov for yderligere undersøgelser, hverken mere eller mindre.

Det er også et problem, at der citeres fra en række enkeltstudier. Det er med studiet af bisfenol A, som det er med studier af så meget andet. Der findes studier, der peger den ene vej, og studier, der peger den anden vej. Termen cherry picking bruges i videnskaberne om det at bruge studier, der understøtter en sag, uden at nævne studier, der går imod den. En sådan praksis er i modstrid med ønsket om at danne sig et reelt indtryk af et emne. Derfor bør beslutningstagerne så vidt muligt benytte metastudier og ekspertpaneler til at afklare effekter i stedet for at dykke ned i enkeltstudier, som de færreste vil have en mulighed for at bedømme og sætte perspektiv i forhold til den resterende litteratur.

Både EU's videnskabelige fødevarerkomité, EU's fødevarsikkerhedsautoritet og de amerikanske fødevarermyndigheder, FDA, konkluderer, at eksponering af bisfenol A på det nuværende niveau ikke udgør en risiko for befolkningen som helhed. Derfor virker forslaget mildest talt overilet.

Liberal Alliance vil stemme imod forslaget.

Kl. 11:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så giver jeg ordet til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen.

Kl. 11:44

(Ordfører for forslagsstillerne)

Per Clausen (EL):

Jeg skal takke for en fra de fleste partiers side meget positiv modtagelse. Det lå vel også i sagens natur, at både fødevarerministeren og regeringspartierne *måtte* reagere positivt på det her beslutningsforslag, fordi det jo svarer ganske nøje til, hvad regeringspartierne mente inden valget. Det er rart at høre, at partierne ikke har ændret holdning, men måske er blevet sådan lidt mere forsigtige i deres tilgang til spørgsmålet. Det klarer vi nok.

Jeg vil sige, at det, som jeg synes er helt afgørende her, er jo, at uanset hvordan man vender og drejer det, er der tale om, at bisfenol A er et hormonforstyrrende stof, som har alvorlige skadevirkninger, og at bisfenol A optages af mennesker fra fødevarerholdere, som på den ene eller den anden måde er produceret ved hjælp af bisfenol A.

Når det f.eks. siges, at det endnu ikke er endegyldigt dokumenteret, at bisfenol A i de størrelsesordener, som der er tale om, er skadelige for mennesker i almindelighed, må man bare sige: Det er jo rigtig nok, men pointen er bare den, at når det f.eks. handler om gravide og konsekvenserne for fostre, er der faktisk rigtig, rigtig meget, der tyder på, at selv meget, meget lave doser giver nogle alvorlige konsekvenser.

Det kan man også læse ud af DTU Foods undersøgelse, den undersøgelse, som jo i øvrigt gav anledning til, at vi i Danmark mente, at vi havde videnskabeligt belæg for at gennemføre et forbud mod de produkter, der var målrettet 0-3-årige. Allerede dengang sagde vi jo,

at vi syntes, det var meget bemærkelsesværdigt, at man kunne konstatere, at det, man med nogenlunde sikkerhed kunne sige, var, at konsekvenserne for fostre – hvis gravide indtog det her stof – var det, man sådan mest sikkert kunne konstatere, også ved et forholdsvis lavt indtag. Så drog man den konklusion, at når det var sådan for fostre, var der også en øget risiko for små børn. Det er jo sådan set rimeligt og fornuftigt at nå frem til den konklusion, men konklusionen må også være, at der faktisk er en særlig opgave i at beskytte gravide. Det vil sige, det kunne man godt klare ved en omfattende informationskampagne og ved synlig mærkning osv., og det var derfor, jeg sagde, at det jo også kunne være et element i den løsning, man laver – også med den lille sidebemærkning, at mærker man først synligt med, at et bestemt produkt indgår, og advarer gravide mod at bruge det, vil andre mennesker nok tænke den tanke, at det sikkert heller ikke er sundt for dem. Det kan så på den måde lægge et pres på producenterne, og det synes jeg faktisk kan være en vigtig del af løsningen.

Jeg er også overbevist om, at vi i det videre arbejde selvfølgelig skal se på en udfasning, et forbud mod bisfenol A. Det er jo muligt, at man for nogle produkter ikke her og nu og umiddelbart kan pege på substitution, men jeg er enig med SF's ordfører i, at der måske indimellem er en sådan lidt overdrevet konservatisme – og det ligger jo lige for at sige, når man snakker om konserverdåser – i forhold til, hvad der kunne være løsningen og løsningerne; man tænker altid kun i reparation på gamle og måske forældede løsninger, og så når man frem til nogle frygtelig dyre resultater. Sandheden er vel, at hvis man var i stand til at udvikle alternative produkter, ville man måske nok skulle bruge nogle penge i starten, men fremadrettet ville man komme til at stå rigtig godt i en konkurrencesituation. Det er bare endnu et eksempel på den måde, vi somme tider fører erhvervspolitik på her i landet, hvor det vigtigste er ikke at pålægge erhvervslivet nogen som helst byrder, så de i så lang tid som muligt kan blive tilbage i fortidens teknologi og tjene penge på det, og det er måske slet ikke nogen hjælp og slet ikke nogen støtte til erhvervslivet. Der findes faktisk rigtig mange eksempler på virksomheder i dag i Danmark, der siger, det da var dejligt, at man i 1990'erne på f.eks. miljøområdet stillede en række skrappe krav, for det gjorde faktisk, at de udviklede deres produkter og på den måde fik en førerposition på markedet. Der vil jeg bare sige, at det her er vel i og for sig også et eksempel på det, og det kunne måske også være den danske fødevarerindustri tilgang til det her, at man sagde: Her er en udfordring, her er et problem, der skal løses, og der er sådan set ingen grund til at gå og være de sidste, der er med til at løse det; vi kan lige så godt blive blandt de første. Det tror jeg er rigtig vigtigt.

Det blev sagt – også fra ministeren i indledningen her i dag – at der jo var et forbud i Frankrig, og nu må vi se, hvad der sker i Frankrig. Det er meget udbredt blandt danske eksperter at sige, at de bare har lavet det her forbud i Frankrig, og så ophæver de det nok, når de opdager, hvor dyrt og besværligt det er. Lad os nu vente og se. Det kan jo også være, at der er forskellige dele af fødevarerindustrien, som har stor indflydelse i Frankrig i forhold til i Danmark, og at lobbyismen derfor kan falde lidt anderledes ud i Frankrig, end den falder ud i Danmark. I hvert fald synes jeg, at det er meget afgørende, at vi får taget hul på at få løst det her problem.

Bare af hensyn til Liberal Alliance vil jeg sige, at jeg jo ikke har påstået, at Enhedslistens bemærkninger til beslutningsforslaget er udtryk for en højere videnskab, men de er dog udtryk for, vil jeg sige, at der blandt sagkundskaben på det her område er stor bekymring for, at der er en fare, og at der er ganske mange saglige, seriøse forskningsresultater, der peger i den retning. Man kan så selvfølgelig godt vælge at sige, at det er EFSA, som er den ypperste sagkundskab og dem, der altid har ret, men så tror jeg, at man også skal gøre sig nogle overvejelser om, at der jo med jævne mellemrum er en debat og en kritik af også EFSA's rolle – også, fordi der jo i forskningsver-

den og den videnskabelige verden ofte er et tæt sammenfald mellem personer, der på nogle tidspunkter arbejder i industrien og på andre tidspunkter arbejder andre steder og derfor godt kan have nogle forskellige interesser, som man også bliver nødt til at se på.

Kl. 11:51

Men når man har lyttet til debatten i dag, er det jo svært at sige andet, end at der er en grundlæggende positiv holdning fra regeringens side, der er en grundlæggende holdning fra et flertal af Folketingets partier, og set i det lys ser vi da fra Enhedslistens side frem til et grundigt og seriøst udvalgsarbejde, hvor vi kan få belyst alle de væsentlige problemstillinger, der er taget op her.

Jeg synes også, at vi skal bruge den fornødne tid til at undersøge sagerne ordentligt og grundigt, og dermed har jeg også sagt, at Enhedslisten ikke har nogen intentioner eller noget ønske om, at det her beslutningsforslag kommer til afstemning i den her samling. Selv om man godt kan være utålmodig, så er det, når man har nået min alder, hvor man jo skal nå rigtig mange ting, før det bliver for sent, også godt indtage det standpunkt, fornuftigt at gøre tingene ordentligt og seriøst, og jeg vil bare sige, at selv hvis man vedtog vores beslutningsforslag, ville man jo bagefter skulle i gang med mange af de ting, som ministeren refererer til.

Jeg kan huske, da vi i sin tid fik vedtaget et forslag om et forbud på det her område, det var så, mens det var skiftende Venstreministre, der var fødevarerministre, gik der alligevel et par år, fra vi fik beslutningsforslaget vedtaget, til det blev gennemført. Så det siger noget om, at indimellem kan det måske være lige så klogt i stedet for at gennemtrumfe noget i Folketingssalen at sørge for at komme i en fornuftig dialog med regeringen.

Så jeg ser frem til, at vi i løbet af de kommende måneder, hvor mødefriheden jo på et eller anden tidspunkt sænker sig over Folketinget, hvor vi jo ikke holder ferie, men arbejder videre i udvalgene, arbejder videre med det her og prøver at se, hvor langt vi kan komme og gerne slutte af med en beretning, der for så vidt både forholder sig til bisfenol A-problemstillingen og også gerne breder sig til nogle andre problemstillinger på de hormonforstyrrende stoffers område.

Så lad mig bare til sidst sige, at det, der gør mig en lille smule betænkelig sådan principielt og generelt, er, at man ofte, når vi diskuterer udfasning af stoffer, siger, at vi risikerer, at de stoffer, der kommer i stedet for, er lige så farlige eller farligere. Så vil jeg sige, at jeg jo sådan set troede, og det skal så også være sagt til SF og Radikale Venstre, som har været optaget af mit forhold til EU, at det var sådan nu, at vi havde indfaset system, der gjorde, at nye, farlige kemikalier ikke blev godkendt til produkter. Men kendsgerningen er vel, at sådan er det ikke, måske mest fordi det system, man har etableret, endnu ikke fungerer.

Men det siger noget om, at vi har et dårlig fungerende godkendelsessystem af kemikalier, hvis det er sådan, at vi ikke kan udfase nogle kemikalier, fordi vi er bange for, at de bliver erstattet af noget, der er værre, fordi vi burde jo sikre i godkendelsesprocessen, at det aldrig ville ske, sådan at det eneste relevante, vi kunne diskutere, var, om der ville være nogle produkter, vi ikke kunne få mere, fordi man ikke kunne få emballage til dem.

Selv om jeg godt ved det, og selv om jeg måske ikke deler regeringens og flertallet i Folketingets opfattelse af velsignelserne ved at nedsætte afgifterne på sodavand, kan jeg godt se, at hvis man gennemførte et beslutningsforslag her, der ville føre til et umiddelbart stop for salg af cola i Danmark, så kunne det måske godt give nogle negative konsekvenser også i form af vælgermæssige reaktioner. Det skal imidlertid – synes jeg – ikke føre til, at vi ikke sørger for at få fjernet farlige hormonforstyrrende stoffer fra vores fødevareremballage så hurtigt, som det overhovedet er muligt, særlig i tilfælde hvor man kan påvise, at der er en risiko, hvis gravide indtager det, som kan ramme fosteret og dermed både ufødte og efterfølgende fødte

børn. Det synes jeg vi har en pligt til at gribe ind over for, og jeg er glad for, at der er så rimelig bred opbakning i Folketinget til, at det kan vi arbejde videre med.

Kl. 11:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 122:

Forslag til folketingsbeslutning om et dyreværnspoliti.

Af Dennis Flydtkjær (DF) m.fl.

(Fremsættelse 16.04.2013).

Kl. 11:55

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet. Jeg giver ordet til fødevarerministeren.

Kl. 11:55

Fødevarerministeren (Mette Gjerskov):

Tak for det, formand. Forslaget om et dyreværnspoliti pålægger regeringen inden udgangen af 2013 at fremsætte forslag om oprettelse af et særligt dyreværnspoliti.

Jeg vil sige, at jeg er enig med forslagsstillerne i, at det er vigtigt, at vi gør, hvad vi kan for at sikre den bedst mulige dyrevelfærd for vores dyr, og det er vigtigt, at der skrives effektivt ind i situationer, hvor dyr behandles uforsvarligt. Derfor kan jeg sådan set slå fast, og det vil jeg gerne, at regeringen fuldt ud kan støtte intentionerne og målet med forslaget. Spørgsmålet er bare, hvordan vi bedst når det mål.

Forslagsstillerne mener, at løsningen er at oprette et dyreværnspoliti, der udelukkende tager sig af sager, som vedrører overtrædelser af dyreværnslovgivningen. Der bliver henvist til en ordning i Stockholm, hvor man har et forsøg, og ifølge det oplyste er formålet med enheden i Stockholm at forebygge dyremishandling, styrke retshåndhævelsen og at skabe en mere sikker håndtering af sager om overgreb mod dyr.

Jeg er sådan set enig med forslagsstillerne i, at overtrædelser af dyreværnslovgivningen i nogle tilfælde kan være vanskelige at vurdere, og derfor kræver sagerne særlig ekspertise hos det politipersonale, der modtager og efterforsker sagerne, og hos de anklagere, der fører sagerne ved domstolene. Efter min opfattelse er løsningen dog ikke at oprette en særlig politienhed. Jeg mener, at vi løbende bør fokusere på at give det rigtige, ordinære politi de bedst mulige redskaber til at håndhæve dyreværnslovgivningen fremfor at oprette en særskilt styrke. Og jeg ved jo fra Justitsministeriet, at der er taget en lang række initiativer på området.

Man lavede en aftale i 2006 for politiet og anklagemyndigheden, hvori det blev besluttet, at dyreværnslovgivningen skulle være et ud af otte prioriterede indsatsområder for politiet, og hvori det blev besluttet, at dyreværnslovgivningen skulle håndhæves mere ensartet og

effektivt i hele landet. Derfor blev der også i forbindelse med politi-reformen i 2007 oprettet specialiserede enheder i landets politikredse, de såkaldte Dyrevelfærdsenheder, til at behandle sager om overtrædelser af dyreværnslovgivningen. Og for at sikre, at personalet har den fornødne viden, har Rigspolitiet i samarbejde med Rigsadvokaten og Fødevarestyrelsen gennemført særlige kurser for de pågældende medarbejdere, og lige nu er man oven i købet i gang med en revision af kurserne.

Derudover har politiet jo mulighed for at indhente sagkyndig bistand fra Fødevarestyrelsens embedsdyrlæger ved behandling af sagerne på dyreværnsområdet. Politi og anklagemyndighed anmoder ofte Fødevarestyrelsens dyrlæger om bistand, og jeg har faktisk det indtryk, at det samarbejde fungerer godt.

Jeg vil også nævne, at der for at styrke politiets og anklagemyndighedens arbejde i dyreværns-sager er udarbejdet en manual til politikredsene.

Så er der også spørgsmålet, forslagsstillerne rejser, om, at man burde have et fag om dyreværnsloven, dyreadfærd og dyrs rettigheder i selve politiuddannelsen. Det har faktisk også været en del af et tidligere beslutningsforslag, og der blev det faktisk klart, at de allerede indgår som emner i politiets grunduddannelse.

Rigspolitiet har i forbindelse med det foreliggende forslag oplyst, at politiskolen er ved at implementere en ny grunduddannelse, hvorfor der for tiden er elever på såvel den hidtidige uddannelse som den nye moduluddannelse. På den oprindelige uddannelse undervises i emnet dyrevelfærd i sammenhæng med en række andre emner og fagområder; deri indgår endvidere en række temadage.

På den nye moduluddannelse, der stadig væk er under udvikling, har man nøje overvejet, hvordan dyrevelfærd kan indgå i undervisningen. Uddannelsen indeholder i alt fem moduler. På hvert af de tre skolemoduler indgår en emneuge om et tema, og det er planen, at dyreværn og dyrevelfærd kommer til at udgøre temaet for emneugen på modul 5, som afvikles første gang i 2014.

Så der sker altså i forhold til organisering af politiet masser af ting, som både giver mulighed for en effektiv retshåndhævelse og ressourceudnyttelse, også når det gælder dyrevelfærden.

Kl. 12:00

For regeringen er det jo helt centralt, at der er fokus på forebyggelse. Det er vigtigt, at vi har en – hvad skal man sige? – effektiv håndtering af reglerne, men det er også vigtigt, at vi forebygger, at overtrædelserne sker. Derfor kan jeg f.eks. nævne det forlig, vi har på veterinærområdet, som vi indgik i november 2012, og som handler om at øge regel efterlevelsen på dyrevelfærdsområdet, om et nyt kontrolkoncept, hvor kontrollen er blevet mere fleksibel, og hvor den løbende justeres og målrettes de områder, hvor det er mest effektivt. Samtidig er der specifikke dyrearter, man kan gå efter, hvis man ved, at det er der, reglerne ikke efterleves.

Vi er faktisk også i gang med at undersøge muligheden for, at Fødevarestyrelsen kan anvende administrative bøder på dyrevelfærdsområdet – det har vi også besluttet. Og der kan man sige at hvis Fødevarestyrelsen får den mulighed, så skulle det jo gerne nedbringe sagsbehandlingstiden hos politiet, fordi Fødevarestyrelsen kan håndtere sagen i første instans.

Så er der jo også en række initiativer i forhold til f.eks. familie- og hobbydyr, hvor der er pasningsvejledninger som noget nyt. Vi har også gjort det lovpligtigt, at sælgeren af en hund skal udlevere en skriftlig pasningsvejledning til køberen; fra den 1. januar 2014 vil dette også gælde for dyrehandlere. Der er et uddannelseskrav i forbindelse med erhvervsmæssig opdræt og handel med hunde for dyrehandlere, og så holder jeg jo løbende en række møder med interessenter for at udvikle dyrevelfærden.

Så jeg vil gerne sige, at jeg er enig med forslagsstillerne i, at vi skal have en effektiv håndhævelse. Det gør vi, politiet gør det, og Fødevarestyrelsen yder den faglige bistand. Jeg synes, at vi skal hol-

de fast i, at en styrkelse af håndhævelsen på dyreværnsområdet først og fremmest bør ske gennem de initiativer, der allerede er iværksat, og i forbindelse med det, der kommer – som jeg allerede har skitseret – og ikke gennem oprettelsen af et dyreværns politi.

Det er regeringens opfattelse. Så derfor kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 12:02

Dennis Flydtkjær (DF):

Tak for talen fra ministeren. Jeg er selvfølgelig ærgerlig over, at man ikke kan støtte forslaget, men jeg vil da takke for, at man godt kan se, at der er behov for nogle specielle kompetencer, når de her dyreværns sager skal vurderes, og at der er behov for, at der rykkes hurtigt ud osv. Det er jo det, der gør, at jeg synes, det burde være sund fornuft, at man samlede de her kompetencer og den viden, man kan samle op, i netop en dyrevelfærdsenhed.

Der ville jeg spørge ministeren, om man ikke, når man ikke kan støtte det her, så om ikke andet ville være med på at lave et forsøg, som de har gjort i Stockholm, så vi trods alt også kunne få nogle danske erfaringer. Man kunne f.eks. vælge et område ud i Danmark, hvor man så lavede et forsøg med et dyreværns politi på samme måde, som de har gjort i Stockholm.

Kl. 12:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 12:03

Fødevareministeren (Mette Gjerskov):

Jamen jeg synes, vi skal holde fast i, at vi i Danmark har ét politi; altså, man jo kunne godt på alle mulige områder ønske sig, at der var et større fokus, med et miljøpoliti, et dyreværns politi, et byggepoliti, eller hvad ved jeg – på mange forskellige områder. Vi har her politiet, der håndhæver reglerne, og vi har Fødevarestyrelsens eksperter, som kan hjælpe. Samtidig er det, vi prøver, faktisk at overveje, om det er muligt at lave administrative bøder på det her område – alt sammen noget, der rigtig skulle kunne batte. Jeg kan ikke se nogen grund til at lave en Stockholmsmodel.

Kl. 12:04

Første næstformand (Bertel Haarder):

Dennis Flydtkjær.

Kl. 12:04

Dennis Flydtkjær (DF):

Jamen så vil jeg høre ministeren, om ministeren ikke synes, at der er brug for, at politiet så, om ikke andet, opprioriterer deres indsats på området. Jeg får i hvert fald jævnligt mails – og jeg kunne forestille mig, at ministeren får de samme – om sager, hvor politiet ikke har taget det seriøst, hvor der f.eks. er grove sager med vanrøgtede heste, og hvor man bare ud fra billederne kan se, at de er totalt udmærkede, og hvor politiet ikke gør noget ved det, og hvor det skal anmeldes igen og igen, inden der sker noget.

Der er det jo min tro, at man, hvis man oprettede en specialenhed, som havde kompetencen, og som vidste noget om det, og som hurtigt kunne vurdere, at de her heste var vanrøgtede, så fik gjort noget ved det. For jeg vurderer i hvert fald ikke, at den indsats, der gøres i dag, er god nok.

Men jeg ved ikke, om ministeren har den samme overbevisning som jeg, altså at der er brug for, om ikke andet, så i hvert fald en højere profilering eller en højere prioritering internt i politiet af de

her sager. For det er altså levende væsener, vi har med at gøre, og der duer det ikke, at man f.eks. har en sagsbehandlingstid, der er på over 600 dage, hvilket den nu er i dyreværns sager. For så er hesten jo død, inden man gør noget, og det synes jeg da er helt utilstedeligt.

Kl. 12:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 12:05

Fødevareministeren (Mette Gjerskov):

Jeg vil sige, at når det med den flerårsaftale, der blev lavet i 2006, er sådan, at dyreværnslovgivningen er et af de otte prioriterede indsatsområder for politiet, så kan man i hvert fald ikke sige, at det ikke er blevet prioriteret. Det vil jo så sige, at der faktisk også er specialuddannede politimedarbejdere derude, som ved særlig meget om dyrevelfærd. Jeg har da i hvert fald mødt flere af dem, engagerede folk, som også ved vældig meget om dyreværns sager, fordi de jo netop har dem derude rundt omkring i landet. Jeg synes ikke, man kan sige, at det her ikke er blevet prioriteret.

Jeg synes ikke, at et dyreværns politi er løsningen. Løsningen er, at vi hele tiden arbejder med at forebygge, at det sker, og at vi prøver at se, om vi kan få muligheden for at give administrative bøder, så – hvad skal man sige? – hammeren falder noget hurtigere. Det tror jeg er noget af det, der kan bidrage til, at vi får en bedre dyrevelfærd i Danmark.

Kl. 12:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren. Så giver jeg ordet til Venstres ordfører, hr. Erling Bonnesen.

Kl. 12:06

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Dyrevelfærden skal være i orden, og dyrene skal have det godt, det kan der ikke herske nogen som helst tvivl om. Forslagsstillerne mener, at det er nødvendigt at oprette et særskilt dyreværns politi, bl.a. på grund af et stigende antal anmeldelser og sigtelser efter lov om dyr og jagt.

Kigger vi lidt på det, er der en stigning i antallet af anmeldelser og sigtelser efter lov om dyr og jagt. Det skyldes, at VK-regeringen indførte en succesfuld risikobaseret velfærdskontrol, der fokuserer kontrollen der, hvor risikoen for overtrædelser er størst. Fra 1998 til 2003 lå antallet af anmeldelser stabilt på cirka 4-5.000 og antallet af sigtelser stabilt på ca. 400-600.

Da VK-regeringen i 2004 indførte risikobaseret stikprøvekontrol, steg antallet af anmeldelser og sigtelser de efterfølgende år, og da vi i VK-regeringen sammen med partierne bag beslutningsforslaget i forbindelse med veterinærforliget i 2008 videreudviklede risikoudpegningen, steg antallet af anmeldelser og sigtelser igen. Vi fanger simpelt hen flere overtrædere, fordi vi går mere målrettet efter dem, og det virker tilsyneladende, for fra 2011 til 2012 faldt antallet af både anmeldelser og sigtelser for første gang i 5 år.

Der er i dag i alle politikredsene oprettet enheder med specialuddannet personale til håndhævelse af reglerne i dyreværnslovgivningen. Siden politireformen i 2008 har politikredsene haft særlige dyreværnsenheder, som dels kan varetage efterforskningen af sagerne og dels kan forestå den anklagemæssige del af behandlingen af dyreværns sagerne. Disse dyreværnsenheder har desuden et godt samarbejde med Dyrenes Beskyttelse, også i forbindelse med deres uddannelse.

Venstre mener derfor ikke, at der er grundlag for at oprette et særskilt dyreværns politi, og Venstre kan derfor ikke støtte forslaget.

Jeg skulle også hilse fra fru Lene Espersen og sige, at Det Konservative Folkeparti heller ikke kan støtte dette forslag. Tak.

Kl. 12:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 12:09

Dennis Flydtkjær (DF):

Tak for indlægget. Det er sådan, at når man ser på sagsbehandlingstiden i dyreværnsager, kan man se, at den i andet halvår 2010 var på 578 dage, hvilket selvfølgelig er utrolig lang tid. Men i første halvår 2011 var den så steget til 621 dage.

Jeg vil høre Venstres ordfører, om han ikke tror, at man – hvis man fik et effektivt dyreværnspoliti, som havde de nødvendige kompetencer, og hvor det altid var de samme mennesker, der rykkede ud – kunne nedbringe den her sagsbehandlingstid.

For som jeg sagde i mit spørgsmål til ministeren: Er det nu en sag om vanrøgt af heste, og sagsbehandlingstiden er på 621 dage, så tror jeg ikke, der er mange, der tror, at de heste stadig lever. Er Venstre ikke enig i, at det her da i hvert fald kunne være med til at nedbringe sagsbehandlingstiden?

Kl. 12:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:09

Erling Bonnesen (V):

Som jeg lige har markeret i min ordførertale, var der også i VK-regeringens tid netop sammen med Dansk Folkeparti tale om at have fokus på de her ting. Så der har jo, kan man sige, været gjort noget ved det, og der er også sket en udvikling i det.

Det er da meget muligt, at der så også skal kigges på noget med selve sagsbehandlingstiden og forløbet. Men der er ingen som helst tvivl om, at man skal holde fokus på, at de, der ikke passer dyrene ordentligt, skal vi have fat i kraven på. For dyrevelfærden skal være i orden.

Men vi mener, at man samlet gør det bedst ved at sige, at man har ét politi i Danmark, og de skal tage sig af sagerne. Jeg ved, at antallet af sager jo kan svinge op og ned, og så kan det være lidt uhenigtsmæssigt at have, man kan sige fastlåste grænser.

Så jeg tror, at det er bedst, at vi siger, at vi har det samlet ét sted, og det er hos politiet.

Kl. 12:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, hr. Orla Hav.

Kl. 12:10

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Lad det være slået fast med syvtommersøm: Dyr skal behandles ordentligt. Dyr har krav på beskyttelse fra de mennesker, der påtager sig et ansvar for dyr, og for den sags skyld også fra vi borgere i øvrigt. Dyr har krav på beskyttelse gennem de regler, som samfundet stiller op for hold af dyr. Dyrene er den svage part. De er undergivet de vilkår, vi som mennesker giver dem.

De normer forsøger vi som socialdemokrater at følge. Forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 122 mener, at dette stykke arbejde sikres ved at oprette et særligt dyreværnspoliti.

I dag er opgaven jo som bekendt placeret hos politiet. Og der synes vi sådan set at opgaven er velplaceret. Det er politiet, der er indgangsdøren, hvis og når mennesker oplever, at regler og love tilsi-

desættes. Det er politiet, der har sagkundskab og mulighed for at trække på anden tilknyttet sagkundskab i form af betjente, jurister – og veterinærer for den sags skyld – der sikrer, at kendskabet til samfundets regler er til stede i politiets daglige arbejde over for borgerne og i forbindelse med de henvendelser, borgerne fremkommer med.

Det er politiet, vi som borgere forbinder med ordenshåndhævelsen. Det er politiet, der har kompetencer og rutine i at efterforske tilsidesættelsen af love og regler. Det er politiet, der med lovlig hjemmel kan gå ind på anden mands ejendom, og det er politiet, der har velkendte, anerkendte og entydige symboler i form af uniformer, køretøjer og mærker.

Hvis vi fulgte forslagsstillerne, ville der være en risiko for en udvanding af den entydighed, politiet har i vores samfund, når det gælder sikringen af overholdelsen af love og regler – også for dyr.

Jeg har kigget lidt i forslagsstillerne egne tal, som er medsendt som bilag til beslutningsforslaget. Der vil jeg bare tage udgangspunkt i de tal, der er sendt med. Jeg har lavet et ganske enkelt procentregnestykke.

Det er sådan, at i 2007 var der 6.231 anmeldelser. Det resulterede i 1.298 sigtelser. I 2012 var der 7.138 anmeldelser. Det resulterede i 3.059 sigtelser. Det vil sige, at der er en fremgang i anmeldelserne på 14 pct., mens der er en vækst i sigtelserne på 135 pct. Det er jo ikke udtryk for, at politiet ikke har taget den her opgave alvorligt. Det er forslagsstillerne egne tal, jeg har tilladt mig at regne en lille smule på.

Jeg synes, at det er et udtryk for, at politiet, som ministeren var inde på, godt kender sin opgave på det her felt. Der er enkelttilfælde, det anerkender vi, hvor man godt kunne ønske sig, at prioriteringen var mere entydig. Men vi anerkender det stykke arbejde, som politiet foretager. Og vi anerkender, at det er hensigtsmæssigt med én indgang.

Derfor kan vi ikke støtte det beslutningsforslag, som forslagsstillerne har fremsat.

Kl. 12:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 12:14

Dennis Flydtkjær (DF):

Det undrer mig egentlig, at Socialdemokratiet har lagt den linje. Jeg vil egentlig gerne læse et stykke op af den ordførertale, som Socialdemokratiets ordfører holdt, sidst vi havde det her forslag på dagsordenen i Folketinget, for vi har faktisk haft forhandlinger om det før.

Jeg prøver at læse op fra den tidligere socialdemokratiske ordførers tale:

»Vi vil arbejde for et lokalt dyreværnspoliti, hvor betjente med erfaring og lyst til dyreværnsområdet efteruddannes. Vi ved, at det er rigtig vigtigt, at politiet reagerer hurtigt, når dyr bliver mishandlet eller udsat for vanrøgt. Det er også vigtigt at sikre beviserne, så gerningsmanden bagefter kan blive dømt for sin forbrydelse.«

Det, man sagde i 2008, var sådan set utrolig rigtigt sagt. Man var fuldstændig enige i det, vi fremsætter her i beslutningsforslaget, så det undrer mig, at Socialdemokratiet har skiftet holdning. Hvorfor er det ikke en god idé mere?

Det er jo rigtigt, som man sagde dengang, at det er vigtigt, at der er nogle efteruddannede politibetjente, at de reagerer hurtigt, og at man får indsamlet beviserne af nogle gode, kompetente medarbejdere, som kender området.

Hvorfor mener man ikke det mere, når man mente det i 2008?

Kl. 12:15

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Orla Hav (S):

Jeg skal såmænd bare henvise til den redegørelse, som ministeren gav, om den prioritering, som dyrevelfærdsområdet har inden for politiet. Det er et af de otte punkter, der er prioriteret fra politiets side.

Dertil kommer så, at det jo faktisk indgår i uddannelsen, og at det indgår på forskellig anden vis i den måde, politiets beredskab er skruet sammen på.

Så hvis vi skulle have skiftet standpunkt – det tror jeg ikke vi har – så kan det godt være udtryk for, at vi i dag har en større indsigt i, hvordan det foregår i maskinrummet.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Dennis Flydtkjær.

Dennis Flydtkjær (DF):

Jamen sidst vi behandlede forslaget, var det faktisk også en del af det. Altså, vedrørende de forudsætninger, man nævner nu, om, at det skulle være en del af politiuddannelsen, vil jeg sige, at det var det faktisk også dengang – jeg mener, at man satte det ind i forbindelse med politiforliget i 2007.

Det er jo det, der undrer mig nu. Synes man ikke længere, at det på samme måde er nødvendigt, at vi får et dyreværnspoliti, hvor be-tjentene er efteruddannet; at det er vigtigt, at man får ageret hurtigt, og at der er folk, der brænder for området?

Det er jo netop det, der er tanken bag et dyreværnspoliti, hvor man så også kan inddrage dyrlæger og andre, som kan være med til at rykke ud, så man får nogle folk, der virkelig er fagligt kompetente til at kunne løse de her sager. Det tror jeg mangler nogle gange i de sager, der rykkes ud til.

Der undrer det mig bare, at man sagde det så smukt i en ordfører-tale i 2008, mens man nu ikke kan støtte det.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.**Orla Hav (S):**

Jamen det er jo et udtryk for, at vi erkender, at politiet har opgaven. Politiet prioriterer den, og politiet er faktisk også klædt på til det i form af den uddannelse, man har givet sine medarbejdere.

Til det der med, at man brænder for sine opgaver, vil jeg sige: Det lyder næsten, som om vi er ovre i amerikanske tv-serier med si-rener og bål og brand.

Vi har sådan set en hensigt om, at det her område skal prioriteres på linje med masser af andre tilsidesættelser af love i vores samfund. Og så skal det gøres på et systematisk, ordentligt og sagligt grund-lag, og ikke med så mange, skal vi sige blå blink.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Så er det fru Lotte Rod, som taler for De Radikale.

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Dansk Folkeparti er optaget af, at politiet er rustet til at tage sig godt af dyrevelfærdssager. Det er jeg også, men jeg mener ikke, at Dansk Folkeparti her kommer med den rigtige løsning. Der findes allerede i dag særlige dyrevelfærdsenheder i landets politikredse, og politiet har efter dyreværnsloven adgang til veterinærfaglig bistand i dyre-

Kl. 12:15

værnsager, enten fra en dyrlæge i Fødevarestyrelsen eller fra en praktiserende dyrlæge. Og vi kan se, at de jævnligt benytter sig af denne mulighed.

Fødevarerministeriet fortæller, at der lokalt er jævnlig kontakt, og så uformelt, mellem Fødevarestyrelsen og politiet, og at samarbejdet om håndtering af konkrete dyrevelfærdssager fungerer godt. Også centralt er der samarbejde mellem Fødevarestyrelsen og Rigspolitiet.

I Det Radikale Venstre har vi ikke noget ønske om, at politiet skal deles op, og vi kan derfor ikke støtte forslaget.

Kl. 12:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Så går vi til SF's ordfører, hr. Steen Gade.

Kl. 12:19

Kl. 12:16

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Det problem, som Dansk Folkepartis forslag adresserer, er jo reelt. Man skal sikre, at der er tilstrækkelig viden og tilstrækkelig alvor i forhold til at sørge for, at dyreværn får en prioritet, som er i overens-stemmelse med de synspunkter, der eksisterer. Så problemstillingen er jo reel.

Det, der er diskussionen, er jo så, om det vil hjælpe at lave et særligt dyreværnspoliti. Det tror vi ikke på. Jeg har før i min tid her-inde været optaget af f.eks. at lave et miljøpoliti. Og hvad kom der så ud af det? Der kom det ud af det, at vi ikke fik et miljøpoliti, men vi fik faktisk lært politiet at få den viden og tage de forbrydelser og overtrædelser af lovgivningen, som er på miljøområdet, alvorligt. Og det er faktisk det, jeg synes der er sket i de senere år, nemlig at man har sørget for at skaffe viden, og at politiet har et uddannelsesnive- au, som gør, at de her ting bliver adresseret, som de skal.

Kunne der så være brug for forbedring? kan man jo spørge til sidst. Og det kan vi jo kigge på under behandlingen her, ligesom vi kan stille nogle spørgsmål om, om der er brug for forbedring. Men det bliver jo altså ikke noget fra vores side, som fører til, at man skal lave et særligt politi. Hvis det viser sig, at der er brug for nogle for-bedringer – altså at man måske skal kigge lidt mere på, om vi har en ensartet praksis rundt omkring i landet – jamen så må vi jo i stedet finde nogle måder, som vi kan adressere det på, inden for det eksis- terende system, som er bygget op.

Kl. 12:20

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 12:21

Dennis Flydtkjær (DF):

I 2008, da vi sidst havde et forslag om det her til behandling i salen, endte SF faktisk med at støtte forslaget og stemte også ja ved anden-behandlingen. Og derfor undrer det mig jo, hvad det er, der har ænd-ret sig i SF's politik, for dengang kunne man godt se, at der var be-hov for at have et dyreværnspoliti, men det kan man så ikke nu. Det er da lidt bemærkelsesværdigt, at man faktisk dengang havde de go-de argumenter og havde set lyset, i hvert fald i forhold til mit syns-punkt.

Hvorfor mener man ikke, at der er behov for det mere, når man mente det i 2008?

Kl. 12:21

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:21

Kl. 12:24

Steen Gade (SF):

Bl.a. fordi der faktisk er sket noget. Jeg tror, det var hr. Erling Bonnesen, der nævnte, at der faktisk er sket noget. Og det er jo ikke sådan, at jeg ikke også kan se, at der sker noget under andre regeringer end under den, som mit parti er med i eller støtter. Så der er jo sket noget. Der er jo faktisk sket det, at man har sørget for, at der er bedre viden i politiet, og at man også arbejder med god rådgivning og sådan noget – at man trækker på den rådgivning, som eksisterer. Så der er faktisk sket noget siden 2008.

Jeg nævnte jo som eksempel, at jeg faktisk selv har været medforslagsstiller for over 20 år siden på et forslag om, at vi skulle have et miljøpoliti, og der indså jeg, at det klogeste i det system, vi har i Danmark, ikke er at lave parallelle politisystemer, men faktisk at sørge for, at politiet får kompetence, bliver uddannet, og at der er viden at trække på, så de kan udføre deres opgaver.

Kl. 12:22

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 12:22

Dennis Flydtkjær (DF):

Nu er det jo sådan set ikke et parallelt politi, vi mener skal være der, men at der skal være afdelinger under politiet, som skal tage sig af det her, på samme måde som med bagmandspolitiet, altså at der er andre afdelinger, hvor man specialiserer sig på nogle områder. Og det er klart, at hvis der så er et klimatomøde eller andre ting, kan man selvfølgelig stadig væk trække på det personale, fordi de jo stadig væk er uddannet som politibetjente. Men man vil altså få nogle enheder rundt omkring, som hovedsagelig tager sig af det her, og som har kompetencen til det og er blevet efteruddannet til det, og som ikke mindst brænder for det.

Men når nu SF ikke vil støtte den del mere, vil jeg høre, om man så ikke om ikke andet kunne være med på at lave et forsøg, som de har gjort det i Stockholm, for at få nogle danske erfaringer med, om det så kunne være en god idé. For når man tidligere har kunnet støtte det fuldt ud, kunne man så ikke om ikke andet støtte et forsøg med, at der laves et dyreværnspoliti, på samme måde som de har gjort det i Stockholm?

Kl. 12:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:23

Steen Gade (SF):

Jeg synes faktisk ikke, det er det, vi skal. Vi skal sørge for, at vi i udvalgsarbejdet – og det giver jeg så tilsagn om – får kulegravet, om den viden, der er til rådighed, er god nok, og om vi har en praksis, der er tilstrækkelig ensartet rundt om i landet, og om der er brug for at trække på viden. Det tror jeg faktisk er vejen frem. Vejen frem er ikke, tror jeg, at lave en specialafdeling.

Det er jo også noget med at have en forståelse i politikorpset for, at det her skal tages alvorligt, og det er noget med at have en viden om, hvordan man håndterer de her sager. Det er jo ikke ligesom i bagmandspolitiet, hvor man har brug for en total specialviden.

Kl. 12:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så går vi til Enhedslistens ordfører, hr. Per Clausen.

(Ordfører)**Per Clausen (EL):**

Der er jo ikke nogen tvivl om, at der godt kan nævnes konkrete eksempler på dyreværns sager, som ikke er håndteret på den rigtige måde, og hvor man godt efterfølgende kan sætte spørgsmålstegn ved, hvor myndighederne var henne, hvorfor de ikke greb ind, hvorfor sagen ikke blev undersøgt hurtigt, hvorfor der i givet fald ikke blev anlagt en sag hurtigere, hvorfor der ikke kom en dom hurtigt. Det tror jeg der kan findes rigtig mange eksempler på.

Vi havde her for ganske nylig en sag i Nordjylland fra Sindal Marked om den måde, man behandlede heste på der, hvor der tilsyneladende havde været en eller anden offentlig kontrol, men den havde i hvert fald ikke været særlig effektiv. Så jeg tror, man kan nævne rigtig, rigtig mange eksempler på konkrete enkeltsager, hvor der er problemer.

Det kan man jo også på en række andre områder. Og en af vores opgaver som lovgivere er vel i en eller anden forstand at skelne mellem, hvornår vi skal lave grundlæggende, strukturelle forandringer, hvornår vi skal lave lovgivningen om, og hvornår man, om jeg så må sige, kan klare sagen ved at forfølge sagen politisk, så der kommer øget fokus på et område.

Jeg deler fuldstændig Dansk Folkepartis opfattelse af, at spørgsmålet om dyr og behandlingen af dyr og selvfølgelig i særdeleshed dyremishandling er en alvorlig sag, som kræver, at vi er opmærksomme på, om politiet og andre myndigheder behandler det med den fornødne alvor. Man kan jo sige, som hr. Orla Hav også var inde på i sit indlæg, at på en måde indeholder bemærkningerne til forslaget jo sådan set en argumentation for, at det tilsyneladende tages mere alvorligt og undersøges mere effektivt og oftere fører til retssager og domfældelse end tidligere. Ikke alene er antallet af anmeldelser steget, men også antallet af sager, der fører til dom, er vokset.

Det kræver selvfølgelig flere undersøgelser at finde ud af, om det er udtryk for mere seriøst politiarbejde, eller om det er udtryk for, at sagerne er blevet mere alvorlige – at der var flere bagatelagte sager tidligere. Jeg er sådan set enig med Dansk Folkeparti i, at man i forlængelse af det beslutningsforslag, man har fremsat her, og de bemærkninger, der er til det, kan stille mange uhyre relevante spørgsmål til, hvordan arbejdet mod dyremishandling, arbejdet med dyrevelfærd håndteres i politiet. Det synes jeg vi skal benytte anledningen til at gøre for også at konstatere, om den prioritering af arbejdet – den måde, man systematisk arbejder med sagen på hos politiet i dag – er den tilfredsstillende og den rigtige måde gøre det på, selv om jeg ud fra de tal og oplysninger, der fremgår af Dansk Folkepartis beslutningsforslag, må sige, at jeg ikke synes, der er så meget, der tyder på, at der er nogle helt særlige problemer på det her område, der kræver en særlig indsats og en særlig indgriben. Men det er jeg sådan set meget åben over for at vi undersøger.

Jeg deler sådan set også opfattelsen af, at der i nogle tilfælde kan være megen fornuft i at oprette nogle særlige enheder i politiet, hvor man udvikler en særlig ekspertise og en særlig dygtighed i forhold til komplicerede og vanskelige problemstillinger. Vi har et bagmandspoliti, og jeg ved, vi har en diskussion om, hvorvidt vi skal have en særlig enhed inden for politiet, der tager sig af spørgsmålet om pirateri og den slags ting.

Der kan givetvis godt findes eksempler på, at det er en fornuftig idé, og så skal man også gøre det og ikke altid lytte til, hvad politimestrene og Justitsministeriet siger, for politimestrene har altid en tilbøjelighed til at mene, at det er bedst, at det bare ligger under dem. Derfor kan man såmænd sagtens have en åben og fordomsfri diskussion af, om der på nogle områder er fornuft i det.

Men jeg er nødt til sige, at når jeg læser det her beslutningsforslag og de bemærkninger, der er til det, ser jeg ikke nogen særlig tungtvejende argumenter og grunde til, at man lige præcis skulle gø-

re det på det her område. Jeg synes, at hvis man har brug for at diskutere det med forsøg i Stockholm, ville mit første spørgsmål til ministeren jo være, om hun ikke kunne sørge for, at vi kunne få en redegørelse for, hvad baggrunden for forsøget i Stockholm var, hvad erfaringerne med forsøget var, og hvad det pegede på af videre handlinger, sådan at vi ikke – hvis vi sådan set kan få det at vide, vi gerne vil have at vide, ved at se, hvordan de har gjort i Sverige – af den grund behøver at bruge ressourcer og kræfter på at igangsætte et forsøg i Danmark.

Så trods en positiv holdning til intentionen og ønskerne bag Dansk Folkepartis beslutningsforslag kan jeg ikke umiddelbart støtte det.

Kl. 12:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører, og så går vi til Liberal Alliances ordfører, hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 12:28

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

På vegne af fru Mette Bock skal jeg holde denne ordførertale.

Med forslaget her vil man oprette en selvstændig enhed i politiet, der skal efterforske brud på dyreværnsloven for at sikre bedre vilkår for dyr. Det kan virke meget sympatisk, men det virker, som om forslagsstillerne har glemt, at al politik handler om prioritering, for ikke med et eneste ord er det nævnt, hvad man forestiller sig det vil koste, og hvorfra ressourcerne skal komme. Skal politiet bruge færre ressourcer på at efterforske voldsforbrydelser? Skal der skæres ned andre steder? Skal skatteyderne til lommerne? Ingen ved det, fordi forslagsstillerne ikke ønsker at angive, hvad de vil have mindre af, når de ønsker sig en opprioriteret indsats på dyreværnsområdet. Det virker som en gratis omgang.

Samtidig indskrives forslaget sig i en uheldig tradition, hvor politiske prioriteringer skifter hurtigere, end de kan nå at blive udført og hermed medfører administrative omkostninger, der ikke kommer nogen til gode. Når politikere den ene dag vil bekæmpe brud på knivloven, den næste dag bandekriminalitet og den tredje dag brud på dyreværnsloven, så er der omkostninger for politiet, der hele tiden må omprioritere. Denne type politisk profilering er hverken til gavn for retssikkerheden eller for borgeren.

Liberal Alliance kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så går jeg til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 12:30

(Ordfører for forslagsstillerne)

Dennis Flydtkjær (DF):

Først vil jeg sige tak for en vigtig debat, i hvert fald hvad angår vores holdninger til dyrevelfærd i Dansk Folkeparti.

Der er desværre ikke støtte til forslaget. Jeg vil sige, at i forhold til Venstre og Konservative er det ikke noget, der undrer mig, for det er sådan set normalt ikke dem, der har det største fokus på dyrevelfærd i Danmark. Men jeg er da mere ked af SF's og Socialdemokratiets holdning til det, specielt hvad angår SF, som jo tidligere har støttet forslaget, men nu har valgt at trække støtten og i stedet har skiftet over til at have den samme holdning som de andre. Dog vil jeg også kvittere for, at der trods alt er en vilje til, at vi arbejder videre i udvalget med det og får kigget på, om der kan være nogle ting, man kan forbedre, både i forhold til praksis, vidensdeling og andre ting. Det er trods alt positive tilkendegivelser, og det er da vigtigt at få med her fra talerstolen.

Vores mål i Dansk Folkeparti er jo som sagt at få oprettet et særligt dyreværnspoliti inden udgangen af 2013, og det er det, fordi dyreværnsager kræver en speciel ekspertise og viden på området. Det adskiller sig tit fra almindeligt politiarbejde på en lang række områder. Derfor synes vi jo, at det er sund fornuft, at man samler viden og kompetence på området fra de enkelte afdelinger rundt om i de forskellige politikredse.

Som hr. Per Clausen fra Enhedslisten også sagde, ser man altså jævnlige sager med dyremishandling herhjemme i Danmark, og jeg har indtryk af, at tendensen er stærkt stigende. Jeg synes i hvert fald, at jeg jævnlige får mange mails om sager, hvor jeg ikke synes at man har behandlet dyrene godt nok. Der har været voldsomme tilfælde fra markeder i Nordjylland og også andre sager, hvor heste er blevet groft vanrøgtet. Der har været mange anmeldelser. Der har også været sager i forbindelse med hundeloven, hvor politiet ikke har haft den nødvendige kompetence til at vurdere, hvilken race hunden har haft, eller om der f.eks. har været tale om et skambid. Jeg tror, at hvis man havde haft et dyreværnspoliti, så havde man været bedre til rustet til at tage sig af de her sager.

Hvad er så årsagen til, at man i nogle tilfælde ikke får foretaget den her ordentlige behandling af sagerne? Nogle gange kan det selvfølgelig være, at det er lokalt, politiet ikke har de rette kvalifikationer til at efterforske dyreværnsager, men det kan også være, at politiet ikke tager det alvorligt. En tredje årsag, som jeg måske vil tro spiller meget ind, kan simpelt hen være de ressourcemæssige hensyn, som vejer tungt. Altså, politiets ressourcer er generelt meget lave i forhold til den store mængde af sager, de skal behandle. Det sidste er jo specielt ikke rimeligt, altså at man fravælger det, fordi man ikke har ressourcer nok, så derfor synes jeg også, at vi som Folketing ved kommende lejligheder, når vi skal kigge på politiforliget, skal se på, om man ikke kan give politiet nogle flere ressourcer. For det vil jo også naturligt gøre, at de kan prioritere de sager, de får ind, noget højere.

Fordele ved et dyreværnspoliti er selvfølgelig, at man får en mere effektiv sagsbehandling, men også at de betjente, som kommer ud, er bedre rustet til at tage sig af sagerne. I og med at de får en bedre efteruddannelse, vil de også være bedre til at lave nogle forebyggende foranstaltninger. Vi synes i Dansk Folkeparti, at man om ikke andet kunne starte med at lave nogle forsøg, som de har gjort i Stockholm. Formålet med deres enhed har netop været at forebygge dyremishandling ved at have en øget grad af retsforfølgelse og skabe lidt mere sikker håndtering af de her overgreb på dyr. Det synes vi da kunne være ganske væsentligt at man også fik gjort her i Danmark.

Et stort problem generelt i dyreværnsager er jo også sagsbehandlingstiderne, som jeg også nævnte i et af mine spørgsmål. Hvis man ser på andet halvår af 2010, kan man se, at sagsbehandlingstiden var helt oppe på 578 dage, og i første halvår af 2011 var den på 621 dage. Hvis sagsbehandlingstiden er så lang i en sag, som f.eks. går ud på, at en person har vanrøgtet sine heste eller andre dyr, er dyrene jo døde, inden man kommer frem til en konklusion. Der har vi en idé om, at et dyreværnspoliti kunne være med til at bringe sagsbehandlingstiden ned.

Men det er jo ikke alene dér, hvor der er et problem med sagsbehandlingstiderne. Det er der også efterfølgende frem mod domfældelsen. Men et dyreværnspoliti kunne i hvert fald være en del af løsningen. Der kunne det også være fint, synes jeg, hvis vi i udvalgsarbejdet kunne gå lidt mere i dybden med, hvad man kan gøre for at få sagsbehandlingstiden ned, for det har jeg da indtryk af at der er en bred opbakning til at man får kigget på.

Generelt synes vi jo, at det skal være slut med alle de her sager om mishandling af heste og hunde og andre dyr. Vi har jo for nylig f.eks. set en sag med en mand, der havde banket en hund med en hammer og havde skåret halsen over på den. Det er uhyggelige sag-

er, og der håber vi selvfølgelig på, at man ikke alene kan få lavet en holdningsændring i Danmark, men også at man fra politiets side kan hjælpe med at forebygge sager og også kan gribe hurtigere og mere effektivt ind, når sagerne nu opstår.

I øvrigt synes jeg også, at det er bemærkelsesværdigt, at man i en række andre lande har valgt at sige, at det her med et dyreværnspoliti faktisk er en god løsning, fordi man får mere specialisering og bedre viden hos de betjente, der tager sig af sagerne. Det er jo også en af grundene til, at vi synes, at man burde gøre det i Danmark.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg selvfølgelig synes, at det er ærgerligt, at der ikke er flertal for forslaget, men vi vil selvfølgelig kæmpe videre. Jeg synes også, at vi i udvalgsarbejdet skal finde ud af, om vi kan gå mere i dybden og se på, om der er nogle ting, vi kan gøre bedre. I Dansk Folkeparti mener vi selvfølgelig stadig væk, at der er brug for et dyreværnspoliti, men vi respekterer selvfølgelig Folketingets holdning og vil så prøve at se, om der kan findes nogle kompromiser, så man trods alt prøver på at løse problemstillingen bedre fremadrettet.

Kl. 12:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 12:36

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er i dag følgende anmeldelser:

Skatteministeren (Holger K. Nielsen):

Lovforslag nr. L 216 (Forslag til lov om ændring af ligningsloven og kildeskatteloven. (Genindførelse og udvidelse af BoligJobordningen og udvidelse af ordningen om skattecreditter for forsknings- og udviklingsaktiviteter)),

Lovforslag nr. L 217 (Forslag til lov om ophævelse af lov om afgift af mineralvand m.v. og om ændring af øl- og vinafgiftsloven og forskellige andre love. (Nedsættelse og senere ophævelse af sodavandsafgiften, nedsættelse af ølafgiften, afskaffelse af den vægtbaserede emballageafgift, øget momsfradrag på hotelovernatninger, samt midlertidig forhøjelse af reparationsgrænsen for totalskadede køretøjer m.v.)),

Lovforslag nr. L 218 (Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, lov om afgift af lønsum m.v., kulbrinteskatteloven og forskellige andre love. (Aftaler om Vækstplan DK m.v.– nedsættelse af skattesatsen for selskaber, forhøjelse af lønsumsafgiften for finansielle virksomheder og fastholdelse af selskabsskattesatsen for kulbrinteindkomst m.v.)) og

Lovforslag nr. L 219 (Forslag til lov om ændring af affalds- og råstofafgiftsloven, lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter, lov om afgift af elektricitet, momsloven og forskellige andre love. (Ned-

sættelse af afgifter på el til erhverv, bortfald af CO₂-afgift af el for erhverv, nedsættelse af energiafgifter på brændsler til proces, ændret lagerprincip ved deponering af farligt affald, lempelse af momscreditter samt supplerende støtte til eksisterende industrielle kraft-varme-værker)).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag, den 21. maj, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der ligeledes fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 12:37).